

SLOVENSKI NAROD.

Izba za vsak dan popoldne izvešča nedelje in praznike.
Inse ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglaš 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 301.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno napre, plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—		35—

"Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati."
Novi naročniki na postajo v prvi naročnino velja po nakaznici.
Na samo pismeni naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

Studij v Zagrebu in Beogradu.

Prav pozdravil sem notico v „Slov. Nar.“ z dne 6. febr. 1921, kjer se našim dijakom priporoča, da bi vsaj nekaj semestrov svojih študij prebili v Zagrebu ali v Beogradu in se tam naučili dobrega hrvatskosrbskega jezika; jezika bi se pričeli pri predavanjih in pa od občevanja s kolegi Srbi in Hrvati. Sploh pa mora mladina priti med seboj v dotik, mora se družiti in spoznavati za svojih študij.

O pravilnosti teh misli ne moremo dvomiti. Sto predsodkov in krivih sodb bi izginilo, ako bi jugoslovenska mladina raznih pokrajin med seboj občevala in se spoznavala, vkup se učila, vkup zborovala, sploh vkup živela. Ne rodi čista skupnosti kakšno slavnostno pozdravljanje, ampak vsakdanje skupno življenje. Slovenska mladina mora s hrvatsko in srbsko skupaj živeti.

Zato pa ni dosti, da slovenski dijaki bivajo v Zagrebu ali Beogradu. Naši ljudje radi tvorijo v tujih mestih „kolonije“ in čez meje teh kolonij ne store niti koraka. Vemo, kako je bilo včasih v Pragi. Slovenski dijaki so živeli zase, ločeni zlasti od Čehov, ter se sredi Prage niso naučili češki. Ostali so torej v krogu, ki jim je bil znan že iz gimnazijskih let, niso se osebno seznanili z novimi ljudmi ter si vsled tega niso razširili obzorja.

To ni prav, zlasti pa bi bilo škodljivo, če bi se ponavljalo v okviru naše države. Slovenski dijaki na primer v Zagrebu ne smejo ostati družabno in društveno kot posebna ednica, ki životari sama zase, marveč se morajo pridruževati drugim dijaškim organizacijam, takšnim, ki ne stoji na plemenski osnovi in ki zato nudijo največ prilike, da se v njih elementi mešajo in spajajo v novo tvorbo. Slovenski klerikalni dijaki, kojkor jih je v Zagrebu, so s Hrvati vkup v Domagoju, in ni dvoma,

da bodo iz tega za svojo stvar v bodočnosti imeli korist. Nekaj naprednih slovenskih dijakov je v demokratski „Jugoslaviji“, najmočnejši dijaški organizaciji, a večina jih je v „Triglavu“, ki se je po prevratu preselil iz Gradca v Zagreb. Mi smatramo posebno slovensko društvo v Zagrebu ali Beogradu za nepotrebno, da, celo za škodljivo. Kaj bi mi v Ljubljani rekli, če bi tukajšnji Jugoslovenci, Hrvati ali Srbi, med nami tvorili posebno društvo? Faktično je na zagrebških visokih šolah edini „Triglav“, ki stoji na stališču dosedanjega plemenskega imena. To je pač nadaljevanje njegovega življenja v nemškem Gradcu, a je nepravilno v našem jugoslovenskem Zagrebu. Naj se društvo v zvezi s starejšinstvom posvetuje o tej stvari in misli na likvidacijo!

V Zagrebu je precej slovenskih dijakov, zlasti medicincev, veterinarjev in šumarjev. Na drugih fakultetah jih je letos manj. Ugodnosti, ki jih daje Akademski dom in Menza, so za vse jugoslovenske diake iste, torej so slovenski dijaki v teh institucijah s hrvatskimi in srbskimi kolegi povsem enakopravni. S stano vanji je težko, kakor v drugih mestih, a pravkar čitamo o „samopomoči“, ki se je misli dijašvo lotiti tudi v tem oziru.

Ne razumemo nekaterih starih gospodov, ki se ogrevajo za to, da naj slovenski dijaki v Zagrebu tvorijo „kolonije“, posebna društva, ki bi kot „kulturtregerstvo“ mogla buditi le odpor in biti bodočnosti in jugoslovenski zavesti samo na škodo. Le kdor s svojimi mislimi še tiči v Gradcu in na Dunaju, torej v naši namški preteklosti, se more pozanjati za tako izolacijo od sveta, za izolacijo, ki je bila dosle kriva, da so se baš Slovenci skrivali pred svetom ter niso imeli poguma, nastopiti izven beznice in v novem svetu.

Radić, hrvatski seljak pa inteligenca.

V Sisku, 10. febr.

Stipe Radić je vrgel svojo zadnjo karto. S svojim zadnjim adutom je mislil pridobiti izgubljeno igro. Toda karta je padla in Stipe Radić je propadel s svojim zadnjim adutom — s svojo republiko združenih Hrvatov. A Stipe Radić niti ni prebledel ob izgubljeni igri. No, saj ima v rezervi že tisoč enakih kart, dasi niso vse enake barve, ker jih barva sproti: danes črno, jutri rdečo, a pojutrišnjem ru-

meno; danes ima kralja, jutri pristni avstrijski želez, pojutrišnjem črneza Petra. Na vseh pa je zapisano njegovo glasovito bojno geslo: Hvaljen Isus i Marija!

Z Izusom in Marijo je pričel svojo republiko in z Izusom in Marijo je tudi klavirno končal. Pokopali so jo v nekaj dnevih in siromašni seljak se praska za ušesom in išče okrog svojo republiko, ki jo je tako lepo na-

svet pričaral njegov „kralj“ po milosti Izusa i Marije. A republike neče biti, ker ni imel Stipe Radić v rokah pravega aduta, ko je pričel svojo laži-kro z dušami „neosvobojenih“ seljakov v deveti deželi. Zakaj Stipe Radić je prepričan, da resnično živi v deveti deželi in mora zaradi tega vsak teden devetkrat menjati svoje prepričanje in vsak dan obljubiti svojim seljakom devet nebes v svoji republiki, kjer bo on predsednik, kralj in namestnik Isusa i Marije. Vede se kakor vsak demagog: rolni in robanti proti gospodi, ki jo naziva „kaputaše“, češ da samo žre, uživa in se leno oblači, sam pa prav rad uživa dobra jedila, ljubi lena oblačila, se vozi v svetli kočiji, obdan od slikovitih seljakov na konjih in vihti hrvatsko trobojnico ter kriči po razdrapanih selih: Vera u Boga i seljačka sloga! S svojo fenomenalno cigansko zgovornostjo, ki na je seljaško robata, in s svojo pretkanostjo je dosegel pri nerazsodnih seljakih to, kar si je želel — postal je v seljaških očeh junak in mučenik obenem, ki trpi zaradi njih. In seljaki verujejo vanj. Smatrajo ga za drugega kmetkega — kralja, ki je kot novi Matija Gubec poklican v to, da ustvari kmetov pravcati raj na zemlji. Kako bi mu tudi ne verjeli, kako bi vanj ne upali? Desetletja je gostolel pesem, da je seljak gospod nad gospodi, da mu nima nihče zapovedovati in da mu vsled tega tudi ni treba plačevati davkov.

Z največjo pretkanostjo in z obžudovanja vredno vstrajnostjo je Stipe Radić gonil to lajno, dokler ni ujel na svoje limanice kalina — seljaka. Hrvatski seljak, po naravi jako inteligenten, a neuk in brez vsakih šol, se ga je oklenil kakor svojega mesije. Kdo pa se je brizal za hrvatskega seljaka? Kot črna živina je galiral in plačeval davke, kakor se je poljubilo selskemu bilježniku, ki ga je izmoggaval včasih do krvi. In selski bilježnik je bil edini naobraženi človek, s katerim je prišel seljak v dotiko. Po bilježnikovih lastnostih je sodil potem vsakega inteligenta, in oddot ona mržnja, ki jo kaže seljak nasproti vsakemu, le količkar izobraženemu človeku.

Tega so žalibog krivci naobraženci sami. V mestu živé, in ni je sile, ki bi jih prenehala izza mestnega zidova, da bi šli malo v sela in bi vsaj nekoliko skrbeli za politično izobrazbo neukega seljaka. V goslinah politizirajo brezkončno in brez smotra, vsak poidelec politizira na svojo pest, poleg tega se pije, da teče vino v potokih. A resnega in smotrenega dela za propadajočega seljaka ni nikjer opaziti, razen ako se kdo slučajno ne spomni pri zadnji napitnici ob zori „vrednega našega puka“. Seljak jim je zadnja stvar na svetu, in še zavedajo se ne, kako plemenito vlogo bi lahko igrali, ako bi se količkar zavzeli za seljaštvo in bi ga politično dvignili. Seljak bi se nikdar ne zapletel v mreže takih „seljako-lovcev“ kot je Stipe Radić.

In Stipe Radić pozna dobro to nezdravo brezbriznost mestnega razumnštva in si kuje iz njega svoj kapital. In opiraje se na to brezbriznost, je proklamiral svojo operetno republiko. A opereta je propadla. Seljaki so se iztreznili, ker niso našli v opereti onega, kar so pričakovali — svetovnega potresa, solčnega mrka, v Savi vina, a v Kolpi mleka in medu namesto vode. Zaspala je republika in seljak sam že brije norce iz nje. Okrenil je ledja in dala spet kralju, kar je kraljevega, a popu, kar je popovega.

Radićeva republika sloni napol na oblakih in napol na zvezdah. Če je nebo jasno, se je ne vidi, ker ni

trenega dela za propadajočega seljaka ni nikjer opaziti, razen ako se kdo slučajno ne spomni pri zadnji napitnici ob zori „vrednega našega puka“. Seljak jim je zadnja stvar na svetu, in še zavedajo se ne, kako plemenito vlogo bi lahko igrali, ako bi se količkar zavzeli za seljaštvo in bi ga politično dvignili. Seljak bi se nikdar ne zapletel v mreže takih „seljako-lovcev“ kot je Stipe Radić.

In Stipe Radić pozna dobro to nezdravo brezbriznost mestnega razumnštva in si kuje iz njega svoj kapital. In opiraje se na to brezbriznost, je proklamiral svojo operetno republiko. A opereta je propadla. Seljaki so se iztreznili, ker niso našli v opereti onega, kar so pričakovali — svetovnega potresa, solčnega mrka, v Savi vina, a v Kolpi mleka in medu namesto vode. Zaspala je republika in seljak sam že brije norce iz nje. Okrenil je ledja in dala spet kralju, kar je kraljevega, a popu, kar je popovega.

Radićeva republika sloni napol na oblakih in napol na zvezdah. Če je nebo jasno, se je ne vidi, ker ni

oblakov, a če je oblačno, se je ne vidi, ker ni zvezd. Stipe Radić jo gradi še vedno v oblakih in se ne upa na realna tla, ker dobro ve, da tista tla ne pripadajo njegovim republikam, ampak državi in kralju. In ker je zaigral vso svojo politično resnost, se ne upa na dan, ker se boji, da se zopet ne osmeši pred svojimi „podaniki“, katerim je tako slabo igral republikansko opereto v enem samem dejanju.

Danes ali jutri napove nov adut. Ako bo ta adut rdeč, črn ali rumen, je brez pomena. Zaradi tega se ne bo njegova republika niti za las približala zemlji, temveč bo še vedno visela med oblaki in zvezdami. Seljaki pa bodo končno vendarle enkrat izpregledali in se bodo naveličali venomer oprezovati in iskati med oblaki tega, kar imajo tik pred seboj — uresničenje svojih želj, onoditev svoje bogate grude in svobodo svojo in svoje dece. In Radićeve igre bo konec, ker nima več, s čimer bi barval svoje že tisočkrat prebarvane karte.

I. V.

Glas iz Avstrije.

Predpust je temeljito izplesan. Menda imajo vendarle prav oni, ki trdijo, da se največ pleše in raja v državah, ki se jim najslabše godi. V Avstriji je bilo letos plesa in rajanja v istini blazno in grešno veliko. Ta demon, ki se mu klanja sedaj ves svet sredi svojih skrbi in sredi negotovosti za prihodnost, je v Avstriji zagospodoval v resnici neomejeno. Človek se vpraša, kako se morejo ljudi tako popolnoma udajati temu praznemu veselju, ki je vsako noč enako. Tem neokusnim plesom, pa naj bodo fokstrot ali „venstop“ ali „notstop“, ki s svojimi kretinami naravnost ponižujejo žensko. V razgaljenju smo prišli do viška. V ten je bilo resnično non plus ultra. In sili tega nagona se ne more nič ustavljati: svarila, prepovedi, smenjenje, vse nič ne pomaga. Zatrte tega divjanja bi menda prej povzročilo revolucijo nego plesni krah in žarka mast. Pa predpust ni zadostal, igra gre dalje v postu. Schnitzlerjev „Reigen“ so spravili zadnje dni na Dunaju na oder. Bil je odpor proti prireditvi. Poskusili so pred cenzuro, ali gre čez mejo ali ne. Komisijske sodne votirale za predstavljanje. So na prišle orvanizirane sile iz ulice. Bile so demonstracije na Dunaju v gledališču. Navzlic temu so igrali dalje. Naposled se je

gledališko vodstvo le udafo, in „Reigen“ je odstavljen iz repertoarja.

Krščanski socialisti so vendar še močnejši in tudi neuklonljivi. Med njimi sta dve stranki, eno krilo je za Habsburžane, drugi so zoper.

Prehranjevalne prilike so trajno slabe. Kruh je neokusen. Pri nas bi ljudje gledali, kaj se nudi prebivalstvu pod imenom kruha. Moka in kruh sta še vedno odmerjena. Doslej je država doplačevala silne novce, da je držala nizko ceno in sicer za vse, za bogatino in reveže. Sedaj so tri cene. V najvišjem razredu, kjer so ljudje z dohodki preko 200.000 K, stane hlebec 60 K. Ljudi s takimi dohodki pri tukašnih razmerah, ne smeje šteti za „babe“ ki plavajo v oblaku. Če vzamete, da stane mast 300 kron in govedina 250 K za kilogram, čevlji 2000 K in obleka moška 10.000 kron, boste videli, da dohodki 200 tisoč kron letno ne pomenjajo bogastva, ki omogoča življenje in veselje brez računanja. Zbavaje, gledišča, luksuriозна obleka, življenje po hotelih zahteva bajne svote. Vzemite, da rodbina porabi na dan 1 kg mesa po ceni 250 K, pa vidite, kaj pomenja dohodek 10.000 K mesečno.

Navzlic vsem težavam je v Avstriji zelo mnogo bogastva. Država je resnično na robu propada. Oklešena Avstrija z 2 milijonskim Duna-

Dr. Ivan Nekdo:

„Električna žoga“ in drugo.

Bil sem žalosten, in črna, nekoliko vijoletno prevlečena melanholija se je bila polastila moje premočkane in izsesane stare duše:

Alojzij Res mi je v »Domu in Svetu« sijajno dokazal, da je Rafael Santi prav navaden plagijator in da je, ko je bil enkrat zmazal svoje Madone in slabe druge svoje slike, pravočasno umrl, — na kratko: da je ta Rafael, ki so ga štiri stoletja šteli za nebeškega mojstra, pravzaprav še prepozno umrl!

Dokazov gospoda Resa ne morem izpodnesti, ali odkritosrčno povem, da je gospod Alojzij pomandur v moji duši vrt, poln belih lilij in bujno cvetočih rož, tako da od tega vrta ni ostalo drugega, nego pest polžev, ki vlačijo svoje slin po razbitem kipu Rafaela, kateri je stal prej sredi rož in lilij v vrtu moje duše!

Prišla je še druga novica:

Hrvatska se buni. Stipko Radić je namočil pero in zapisal noto, s katero napoveduje vojsko kraljevine Srbov in Slovencev.

In čemu ta silna katastrofa?

Nekdanja troedina kraljevina je v ognju, ker je bil zagrebški župan — ki je iz Beograda prinesel vendar nekaj milijonov — osramočen s prenizko odliko: dobil je samo sv. Savo v III. razredu. In radi tega vik in krik, in radi tega hoče Radić potegniti svoj bajonet in sprožiti svojo puško!

O Bog mi pomagaj, kako je ta svet nevaležen! Pomislite vendar, kako se godi nam Slovincem v tem pogledu! Vzemite na primer mene! Čemu bi prikrival? Javno povem:

Odkar živim in diham in sople, želim, da bi se utrnila kje kaka zvezdica ter običala na moji pomilni suknjici. In naj je zvezdica najnižje vrstice, samo da bi se kje utrnila! Ali tega meteorčka noče biti od nikoder: uporabljal sem že vsa mogoča sredstva, pa vse zaman. Pisal sem v San Marino, pisal v Andoro, — niti odgovora mi niso dali ti laški in španjolski neotesanci. Ostala mi je še republika Liberia v Afriki: pa so mi odpisali, da so takse visoke in da so se vsled posebne draginske doklade še tako povišale, da stane najponižnejši red te republike par milijončkov. Kje nai lih vzamem?

Preostajalo mi torej ni drugega, kakor da sem se včasih kresnil s

pestjo po lastnem očesu, da so se vsule iskre iz njega in da so me kratak hip obdale dobrodeine zvezdice. Ali te sredstvo ni, da bi je prepogosto uporabljal!

Zategadelj me je hrvatska nevalečnost zadela kakor sunk v nožem, ki se je zasadil v najbolj občutljivo in najbolj pekočo rano izmučene duše. Kruha so siti, zato zabavljajo na zlato pšenico!

Vsi viharji mojega srca, vse burje moje duše in vsi tajfuni mojega duha so se razdražili, da sem postal električna žoga, ki v kotu 45° divja od Ljubljane do Zagreba in od Zagreba do Ljubljane.

Ne vem, kako bi se bil rešil iz tega elektrificiranja, da se me ni usmilil nebeški Oče.

Poslal mi je svojega Azraela. Ta se je vlegel s mlečnobelim telesom name in ovil me je s svojimi črnilni lasmi, da nisem več videl večnokrožnega solca in ne Azraelovega vitkega telesa, ki se je naslajalo z mojo krvjo, podobno kislemu dolenskem vinu in ne drobne penice vzdigajočemu žlahtnemu šampanjcu.

Sedaj poslušajte!

Zaspal sem. Sam sv. Peter je pristopil k meni, prijel me za roko ter me peljal na sprehod po nebe-

škem vrtu. Ondi se je bliščalo naše ljubo solnce, krog in krog pa so ga obdajale nebeške zvezdice, ena svetlejša od druge.

Vrtar večnega slikarja mi je spregovoril:

„Solnce ne bova odvila. Bilo bi prejkone pretežko in morda te če prežge, če bi te poškopilo z razbeženo in vrelo krvjo. Pač pa ti uigram zvezdo, katerokoli boš hotel.“

In katerokoli zvezdo sem mu pokazal, vsako mi je dobri starček odtrgal, da, še več, vsako mi je pripel na mojo suknjico, tako da sem bil v hipu prenet spredaj in zadaj s samimi zvezdicami, katere vse so žarele, kolikor so največje mogle.

Kakor bi bil mignil, sem bil tako dekoriran, kot nikdo drugi niti v Ljubljani, niti v Zagrebu.

Imeti morava še nekaj rezerv,« spregovoril mi je gospodar ključev, s katerimi odpira nebeška vrata.

Zažvižgal je, in prihitela sta »Slovenčeva« redakterja — mislim, da Smodej in Kremžar — v veliki svoji sreči si obrazov nisem zanesljivo obdržal v spominu. — Pograbiti je moral vsak svoj jermas, in v potu svojih obrazov sta vzšla za nama in trgala rumene zvezde po mojih ukazih.

Kmalu sta bila oba jermasa do vrha polna, do vrha polna najrazličnejšega bleska, tako da si vsak hip lahko nadomestim velo zvezdo v gumbnici z drugo, svežo in sočno. Ali ni to sreča? Kaj?

Kadar je luna v prvem in zadnjem krajcu, takrat mi jo sv. Peter sname z neba, odreže širok trak z Rimske ceste, ga priveže luni na oba rogova ter mi vse skupaj obesi okrog vrata, tako da skoči moja sreča navpično vsaj za devetstotisoč metrov kvišku, ker sem deležen najvišjega nebeškega odlikovanja!

Tako se mi godi noč za nočjo. Nikdar ne izostane nebeški vrtar, in viharji, burje in tajfuni so izginili iz mene, tako da je moja duša kakor površina morja, na katero se je izlilo vsaj tisoč barigelj najfinjšega laškega olja!

Iminen ameriški zvezdogled oznanja svetu, da je iztaknil na večnem firmamentu malo zvezdico repatko, ki bo še letos skupaj tčila za našo zemljo. Mož se moti! Jedro te repatice sva laz in sv. Peter, renek pa, ki je samo navidezen svit brez najmanjše materije, sta Smodej in Kremžar, kar bodi svetu že danes povedano, da se ne bo bal sodnega dne, katerega oznanja učemjak

jem ni življenja zmožen tvor. Država ima kakor se je te dni povodom pričetka zborovanja komisije za štedenje ugotovilo, sto in dve milijardi kron dolga, 31 milijard bankovcev, državni proračun za tekoče leto izkazuje primanjkljaj 30 milijard, ki vsaj gotovo naraste na 40 milijard. Prebivalcev je 6 in pol milijona, vsak 15 človek je uradnik ali državni nameščeneec. Uradniki imajo sicer za oči in ušesa precejšnje prejemke. Ali kaj je letni dohodek recimo 60.000 kron? Januarja so uradniki stavili zahtevo, da se znižajo cene. Grozili so z obesanjem pred borzo. Britka ironija pa hoče, da so zadnje tri tedne šle cene zopet močno kvišku. Valuta je trajno padala. Kako more biti blago cenejšje? Trgovci se da enkrat izpleniti, potem pa je konec. Sedaj so cene zelo različne po trgovinah. Staro blago se še razmeroma dobro kupi, novejšje je pa dokaj dražje. Domačini skoro ne morejo nič več kupovati. Po prodajalnih vidiš skoro le inozemce, ponajveč Jugoslovane in Rumune. Pa konjunktura je že šla mimo tudi za ljudi »z boljšo valuto«.

Država je gospodarsko v agoniji, mesta in province so v podobnem položaju. Vse čaka na kredite in na pomoč. Med zasebniki pa je mnogo denarja, in ne samo avstrijskih kron. Avstrijci imajo mnogo tujih denarjev, veliko dobrih efektov in obilo zlatnikov. Tudi bančni za-

vodi stoje dobro in so se zavarovali za slučaj stresljajev. Imeli so debela leta, in se mogli zakopati v nabirke in zaloge. Dunajska borza ima velkanski promet.

Ljudje si vsi žele k Nemčiji. Pri tem imajo strah, da bi na jugu in vzhodu zopet izbruhnila svoja vojna mela. Celo industrija se je izpriljajnila s priključkom. Donavska federacija se resnim ljudem na zdi več mogoča. Po kinih kažejo sedaj film, ki predstavlja slovesnosti v Celovcu povodom dobljenega plebscita. Vse so zbornali skupaj, kar dežela zmore. Nemec in Slovenec (prosim Slovenec!) ob slavnosti jeta kruh in pijeta vino, sežeta si v roko in obljubita večno skupnost. V resnici pa se Slovencem, ki so zavedni, zelo trda godi. Avstrijci so na plebscit zelo ponosni kot na jedino svitlo točko. Lahkoživi kakor so, računajo sedaj, da jim Nemčija krone, ki stoje proti marki danes kakor 1:11½, ugodno zamenja. Uradniki so prav kar oglasili novo zahtevo: Vsak uradnik naj dobi do regulacije plač po 5000 K mesečno več. Namišljena odpomoč! Avstrija bi zdavnaj zapotela, da nima toliko starega, vestnega in poštenega uradništva. Na to so ponosni po pravici in ti menda ne brez podlage namigujejo, kako čudni so dogodki onih, ki k nam uvažajo. Carinski tarifa naša dopušča mnogo »kompromisov« pravijo. Metlo in palico!

vo in cerkvijo ne bo veronauk poslej dovoljen niti kot obvezen, niti kot neobvezen predmet. Veronauk se bo poučeval izključno v obitelji; ako pa žele roditelji, bodo otroke v veronauku poučevali duhovniki njih veroizpovedovanj zunaj rednega šolskega pouka. Zasebne šole z izrazito verskim značajem kakor tudi zasebne šole cerkvenih redov ne bodo dovoljene.

SODELOVANJE NEMCIJE IN ITALIJE

—d Berlin, 11. febr. Včeraj je izročil novi italijanski poslanik v Berlinu Frassati, državnemu predsedniku Ebertu svoja poverljiva pisma. V svojem nagovoru je poudarjal potrebo, da se nemška in italijanska država podpirata v svojem stremiljenju po miru. Storil bo kolikor mogoče, da pride ta želja po grozni uničevalni vojni do izraza v medsebojnih odnosih obeh držav. Državni predsednik Ebert je odgovoril, da sta nemška in italijanska vlada edini v stremiljenju po skupnem sodelovanju vseh narodov pri gospodarski obnovi. Obe vladi morata zato tudi od drugih narodov pričakovati isto stremiljenje, vsled česar prosti poslanika pomoči pri zasledovanju teh ciljev.

ANGLEŠKO - JAPONSKA ZVEZA

—d Washington, 11. februarja. Po vestih iz Tokija se v najkrajšem času prično pogajanja za revizijo angleško-japonskega zveznega dogovora. Pogajanja se bodo vršila v Londonu.

MILITARIZACIJA ŽELEZNIC V BESARABII

—d Kišinjev, 10. febr. Presbiro poroča: Ker se romunske železnice v Besarabiji militarizirajo, je vojaško povelstvo železniskemu osebju, tudi uradnikom, zabranilo pristop v železniške zgradbe.

ZVEZA NARODOV IN ŽIDJE

—d Dunaj, 11. febr. Zveza narodov bo, kakor poročajo listi, o pritožbi poljske vlade glede izzovna vzhodnih judov iz Avstrije na poljsko ozemlje sklepala v svojem februarjemskem zasedanju.

FRANCOSKI SOCIALISTI PROTI KOMUNISTOM

—d Pariz, 11. febr. Splošna zveza strokovnih organizacij je sklenila na predlog vodstva zveze z 88 proti 31 glasovom, da se izključijo iz zveze organizacije, ki se priklonijo komunizmu. Komunistična manjšina je vložila protest in zahtevala, naj se zadeva odloči na kongresu socialistov, ki je predviden v Lilleju. Kljub temu pa je zveza na svojem zborovanju sprejela predlog, da se komunisti izključijo iz zveze.

BOLJŠEVIŠKA ZAROTA V PARIZU

—d Pariz, 10. febr. Pri hišni preiskavi v poslopu osrednje zveze mladokomunistov so razkrili obširno korespondenco z berlinsko centralo sovjetske vlade.

ANGLEŠKO - MADŽARSKA TRG. ZBORNIKA

—d Budimpešta, 11. februarja. Danes se je vršila ustanovna seja angleško-madžarske trgovinske zbornice. Za predsednika novo ustanovljene trgovinske zbornice je bil izvoljen grof Albert Apponyi.

NEMCIJA SKLENE KONKORDAT?

—d Berlin, 11. febr. Kakor poroča »Germania«, se potrjuje vest o pripravah za sklep konkordata z Vatikanom.

REVOLUCIONARNI POKRET NA ŠPANSKEM

—d Toledo, 11. febr. Včeraj popoldne je veliko požar uničil del posloja civilne vlade, v katerem je

zgorelo mnogo dokumentov in zgodovinskih arhivov.

—d Barcelona, 11. febr. Prihajajo vesti, da izvršujejo revolucionarni sindikalisti množično atentate. Dva sindikalista, ki sta bila obdolžena, da sta polkusila izvršiti atentat na delodajalce, sta bila usmrčena.

BOMBNI ATENTAT

—d Washington, 11. februarja. V Rio de Janeiro so močno poškodovali zunanji urad in borzo s tem, da so na ti dve poslopji letali bombe. Sumijo, da gre za anarhističen atentat.

UPORNI MORNARJI KORAKAJO NA PETROGRAD

—d Pariz, 11. februarja. Čez Kordanj javljajo iz Kronstadta o velikih uporih pri ruski mornarici na vzhodnem morju. Uporniki baže korakajo proti Petrogradu.

POGREB KNEZA KRAPOTKINA

—d Moskva, 10. febr. Krapotkinovo truplo so s posebnim vlakom prepeljali v Moskvo in ga položili na mrtvaški oder v tamošnji poslopju strokovnih organizacij. Pogreb se vrši 10. t. m.

Politične vesti.

— Trgovinske pogodbe. Na eni zadnjih sej ministrskega sveta se je sklenilo, da so z Nemčijo in Italijo sklenile začasni trgovinski dogovori.

— Konferenca Radičevcev. Dne 10. t. m. se je pričelo zborovanje poslancev HRSS. Iz Beograda so prišli na zborovanje kot delegati srbske republikanske stranke Milan Lazarevič, dr. Ikončić, Dušan Vasić, Risto Branković in Svetislav Vinarović. Udeležili so se zborovanja in pozivali radičevce k skupnemu delu s srbske republikanske stranke. Zborovanje je včeraj trajalo ves dan in ponoči do dvaindvajsetih, da Zemljoradniški načrt ustave. Dne 10. t. m. popoldne je imel zemljoradniški klub na kateri se je razpravljalo o ustavi. Vrhila se je podrobna debata o političnem delu ustave. Načrt ustave sam bo redigiran najpozneje v dveh ali treh dneh ter bo takoj nato izročen ustavotvornemu odboru.

— Pogajanja za vstop v vlado. Ker so vsi klubi zaposleni s konferencami o ustavi, se niso še nekaj časa sem vršila nobena pogajanja za vstop v vlado. Kakor hitro se pogajanja za vstop v vlado zopet prične, bodo zemljoradniški zopet predložili svojih 20 točk, ki so jih postavili kot podlago za pogajanja in katere bodo pridelali svojemu načrtu ustave.

— Muslimani in hrvatska zajednica. Sarajevo, 11. februarja. Tukajšnji muslimani zelo zamerijo hrvatski zajednici, češ da hoče s svojo politiko poizgati za seboj vse mestove in preprečiti eventualni sporazum z radikali in demokrati. Hrvatska zajednica ne ravna po mnenju muslimanov prav, če je proti sporazumu in če preti, da bo zapustila konstitucijo, ki je končno tudi delo Narodnega kluba. Muslimani konstatirajo, da so za stvarjanje narodne celine in za ujedinenje pa da zato ne marajo odobravati politike in taktike hrvatske zajednice. Definitivno stališče napram hrvatski zajednici bodo zavzeli muslimani na seji v torek dne 13. t. m., ki se vrši v Sarajevu.

— Za znižanje števila uradništva. Beograd, 11. februarja. Glede znižanja števila uradništva je vlada sklenila, da se odpušče iz službe odvisni uradniki ministrstva za prehrano in obnovu zemlje, ker je državni proračun itak preobremenjen in ker se smatra, da v sedanjih razmerah pri teh resorih ni nujno potrebno tako veliko število uradnikov.

— Statistika volitev v konstituantno. Beograd, 11. februarja. Po naročilu predsednika konstituantne dr. Ribara se je pričela zbirati statistika izida volitev v konstituantno. Ta statistika bo sestavljena po posameznih volilnih okrožjih in po posameznih kandidatih listah. Kakor hitro bo ves material zbran, se bo predložilo poslancem tiskano poročilo.

— Načrt prihodnjih odredb in stranke. Beograd, 11. februarja. Načrt odredb o prehodnih odredbah do predložitve ustave je v mnogih, tudi opozicijskih strankah našel ugoden sprejem. Upa se, da bo na podlagi teh prehodnih odredb možno priti do sporazuma med vsemi strankami tudi glede ustave.

— Mariborski žid in »Straža«. Iz Maribora poročajo: Danes je v »Tabornem koncilu dr. Riman svoja izvajanja pod naslovom »Nacionalizacija«, v katerem je obrazložil kako se slovenska prestolnica brani židov in kako hrvaški krivonosci kar trumoma prihajajo v Maribor. Današnja »Straža« je

vela v veri, da sta morska svetilnika, in drugega nič?

Sedaj se je ego št. 2 odtrgal od ekvatorja in silil št. 1 v trebuh. Ali odbiti je bil, ker je magnetični želedec pokazal svoje rese, svoje ščetine in svoje magnetične zobe (vseh zobov pa je bilo več tisoč! — In št. 2 se je odbijala navzgor vedno v kotu 45°.

Zadnji naskok, špicast in nabrušen, kot 21°.

In magneti na tleh, kakor praprot, početa v jeseni! Št. 1 in št. 2 zasenčeni ena v drugo.

Nič več odbijanja: združeni ego sem potegnil k sebi lestvo, ki sem jo spletel iz magnetov bolnega sivega želeca, in jo vrgel na steno v zraku, katere ni bilo. (Podbežek si pomaga z nevidno steno, a jaz ga visoko nadkriljujem, ker si pomagam s steno, katere sploh ni.)

Začel sem plezati po lestvi, ki je postala mehka kakor vosek, da se je upogibala in da je plavala po zraku-

vih, svetlikajočih se kakor rubin. Jaz sem plaval ž njo; neskončna brezna in brezmejne grape pod menoj.

Črni mur, živa žaba plava naokrog. Sredi mojega magnetičnega želeca velike ptice ujeta, in vse vrste bojne ladje in torpedniki.

Zame ni cvetelo nobeno življenje več in nobena rožica življenja. Vzpenjal sem se vedno kvišku, nato pa padal nižje in nižje. Z grozo sem se vpraševal: Ali sem dovolj močan, da se mi ne bo zvrtilo v glavi?

Alan Poe — črni krokar — je odgovoril: Nisi!

Črno solnce je bilo izginilo za črniimi holmi. Zemlja se je stresla, iz grobov so vstajali mrličji, osrčje sveta je pokalo. Oni na križu pa je še enkrat povzdignil svoj glas in molil: Eli, eli, odpusti jim, saj ne vedo, kaj pišejo!

Anton Polomšek.

Telefonska in brzojavna poročila.

KAKO POROČAJU URADNO O POZIGU V TRSTU...

—d Trst, 11. febr. Agenzia Stefani poroča: Vsi delavci karabinijskega komunističnega združenja so v torek zvečer fašisti uprizorili manifestacijo pred uradništvom lista »Lavoratore«. Ko so redarji hoteli razgnati manifestante, je počilo iz oken uradniškega poslopja več strelcov, ki so ranili enega redarja in dva fašista. Zato je redarstvo izpraznilo poslopje ter aretiralo uradnike in stavce lista. Manifestantje so vdrli v uradništvo in ga zapalili.

IZ ITALIJSKE ZBORNICE

—d Rim, 9. februarja. Socialisti so v zbornici predložili izpovednico k zakonskemu načrtu o krušnih cenah. Listi menijo, da bo odpor proti zakonskemu načrtu kmalu odjenjal, ker dopuščajo tudi socialisti dvojne prodajne cene. »Tribuna« piše: Vlada bo tekom debate lahko pristala na izpovednico s pogojem, da se prejemki, ki so predvideni v zakonskem načrtu, na noben način ne znižajo.

ITALIJA IN ČEHOSLOVAŠKA

—d Rim, 11. febr. Včeraj so se pričela pogajanja s čehoslovaško trgovsko delegacijo.

POLJSKO BOLJŠEVIŠKI MIR

—d Pariz, 11. febr. Brezžična brzojavka iz Moskve javlja, da se je včeraj podpisala poljsko-ruska mirovna pogodba.

GRŠKA ZAHTEVA JUŽNO ALBANIJO

—d Atene, 10. febr. Venzelisični časopisi nasvetujejo vladi, naj zahteva severni Epir, ki na se storižuraz med Nitiem in Venizelosom priznal Grški po izločenem jadranskem vprašanju.

KEMALISTI HOČEJO ODSTAVITI SULTANA

—d London, 11. febr. Iz Carigrada poročajo, da je nacionalistični parlament sklenil, da, ako odpošlje Carigrad na londonsko konferenco delegacijo, neodvisno od kemalistične delegacije, je smatrati sultana za odstavljeneega. — Mustasa Kemal

hoče proglasiti Angoro za glavno mesto Male Azije. Okoli 3000 delavcev je zaposlenih pri transformaciji v moderno prestolnico.

ITALIJANI IZPRANILI KRK IN RAB

—d Pariz, 11. febr. V zmislu rapsalske pogodbe so italijanske čete izpraznile otoka Krk in Rab.

ODHOD MEDNARODNIH MISLI Z DUNAJA

—d Dunaj, 11. febr. Listi poročajo, da je odstopanje vseh inozemskih nadzorstvenih komisij z Dunaja določeno na 20. februarja.

PROSTA TRGOVINA V FRANCII

—d Pariz, 10. febr. V senatu je izjavil trgovinski minister Dior odgovarjajoč na interpelacijo, da ne namerava kupiti inozemskega žita, preden se ne informira o tem, kakšna je bila letina l. 1920, in kakšna utekne biti letos. Promet z žitom se bo po tem uredil. Vendar se ne bo takoj vzpostavila prosta trgovina z žitom. Kar se tiče sladkorja, je izjavil minister, da namerava dovoliti prosto trgovino in preobrazbo termenske kupčije. Svobodna trgovina s fižolom, krompirjem, slamo, krmi in z otrobi bo vzpostavljena od marca dalje.

ROMUNSKA IN PROSTA TRGOVINA

—d Pariz, 11. februarja. Romunska vlada je prepovedala prosto trgovino z valutami in uvoz luksuznega premoga.

POGAJANJA MED POLJSKO IN ROMUNJO

—d Budimpešta, 11. febr. Kakor se javlja iz Bukarešte, se vrše med Romunijo in Poljsko pogajanja glede vojaške konvencije. Agencija Damian je od pristojnega mesta pooblaščen, da dementira vest o tajni pogodbi med Bolzarijo in Poljsko, ki se nanaša na Dobrudžo.

VERSKI POUK V ČEHOSLOVAŠKI ODPRAVLJEN?

—d Praha, 11. febr. »Prager Tagblatt« poroča: Po vladnem programu glede na razmerje med drža-

žogi. Kdor še ni prečital »električne žoge«, naj jo prečita prekopreč, da bo vsaj vedel, kaj je prava, pristna in neskaljena poezija. Bil sem slep in črna mreža je ležala na mojih očeh. Pa je prišel mrežopletelec, in odnesel je črno mrežo z mojega očesa. In sedaj vidim, sedaj se nagledati ne morem! In čudo vseh čudov: nepoznana moč nove poezije je preobdala tudi mene, in kakor hrast velikani je zrastle iz mojega srca!

Tako se bo zgodilo, da bo uredništvo »Doma in Sveta« te dni dobilo sledeči rokopi:

»Magnetični želedec in električna vinska kaplja«

V temni noči, ko se je vsedel na prazno mojo glavo čudežen, moder in rdečepikast močerad ter mi onenazil obraz, ki se je žarek kakor solnčna luč, in ko sem v spodnjih hlačah, katere je nosil nekdanji stari moj oče, tičal na stolpu ljubljanske grada, sem se zavedel, da so »modrilni od ustvarjenja sveta« lažnivo trdili, da sem morski svetlinik in drugega nič. In tem modrilanom so se svetile plečaste glave in so zatuli in viharjem svojih duš: »Kolikokrat smo ti že stopili na glavo, — ali veš?« — S ponosom sem se zavedel, da mi niso stopali na glavo, ker sem po ti glavi

sam hodil, tako da je danes že precej obrabljena, podobna zelnjati glavi, ki se je dolgo časa drgnila po zemlji.

In, glejte, tisto noč mi je nebeški slikar razkosal hodnično gorcniko platno, ki je ovijalo moje mukotrpne možgane. Razbistrilo se mi je, in nič več nisem bil morski svetlinik in tudi ne brneč brzolavni drog, ki se naslaja na alabastrovih prsih alabastrove reše od Ljubljane do Št. Vida.

Razjasnilo se mi je, in to navzlic modrilanom, ki imajo nagubana čela, kakor je v gubah vratna koža kravice, ki pozoblje še celo uvel nagelj iz moje gumbnice, kadar je lačna! Od tedaj se zavedam, da hudoobni modrilani moje glave nikdar niso tlačili z nogami, kakor tlačijo volički proso na podu, ker sam hodim po njih!

Takrat mi je postalo tudi jasno, da sem dva krat na svetu, in od samega vesolja sem pograbil pet mlinskih kamnov ter jih zalučal proti nebu tako visoko, da se je vseh pet zapletlo v snežnobe Saturnove kroge, da jih več na zemljo ni bilo!

Moj ego št. 1 je tičal — kos ledu na severnem tečaju človeškega duha, ego št. 2 pa je zorel po vinogradih na ekvatorju človeške duše. Kako naj bi prišla potem skupaj, ko sta oba ži-

pohvalila te članke v »Taborcu«, obenem pa zvitost pristavila, da pade vsa krivda, da je tako, na — demokrate. — Logika do danes še nikdar ni bila močna plat »Stražec«.

— Amerika odbije angleški predlog za delno odpustitev vojnih dolgov. Poročali smo, da je stavila Anglija Zedinjenim državam predlog, da ona odpusti zavezniškim toliko vojne dolga, kolikor bi bile pripravljene Zedinjene države odpustiti sedaj Angliji. Angleška vlada dolguje sedaj Ameriki okoli 45 milijard frankov. Zavezniški dolgu-

jejo Angliji okoli 90 milijard frankov. Iz Washingtona prihajajo sedaj poročila, da Amerika odklanja angleški predlog vendar pa pride ta zadeva v razgovor z novo Hardingovo vlado. — Tisoč boljševiških agentov v Evropi. Iz Londona poročajo, da je od aprila do konca decembra lani prišlo iz Rusije in se deloma vrnilo okoli tisoč oseb z listinami diplomatskih kurirjev. To so bili sami boljševiški agenti, ki so se mudili po raznih krajih zapadne Evrope.

Industrija in premog.

Današnja industrija, celo sodobno gospodarsko in tudi kulturno življenje bi bilo nemogoče brez uporabe premoga. Kot posledica tega dejstva izhaja činjenica, da je cena in kakovost premoga eden najvažnejših faktorjev našega gospodarskega življenja. Cena premoga sili tehnika vedno k novim poskusom in preiskavanjem, iz katerih izhaja potem način najekonomičnejše izrabe te dragocene surovine. Vsa premog konzumirajoča industrija je na ekonomični izrabi tega goriva zainteresirana; veliki pomen tega se kaže zlasti v splošnem napredku, ki ga je na polju kurilne tehnike vsepovsod zaznamovali.

Skoro vsako industrijsko podjetje stavi danes posebne zahteve na premog, bodisi glede proveniencije ali vrste. Kot posledica tega zahtev tehnike ali ekonomske narave se je razvila v vseh področjih določitev prave vrednosti premoga poleg ločitve po sortimentu to je ločitev v posamezne vrste po zrnu.

Določitev kalorične in kurilne vrednosti vsakršnega premoga ne dela danes nikakih težav več; v sled tega se danes plačuje premog vsepovsod le na podlagi njegove prave vrednosti, to je po kalorični vrednosti enako kakor je ta princip od nekdanj veljal pri rudah sploh; vse rude so se od nekdanj cenile in plačevale po sestavi in vsebini. Ta metoda se je uveljavila tudi pri premogu in danes velja večji konzumenti (država, železnice, industrija) na Anglijskem, v Ameriki, v Nemčiji in drugod v svojih razpisih premogovnih dobav in pri sklepanju dobavnih pogodb zahtevajo določitev cene premoga na podlagi kurilne vrednosti in vrste (sortimenta). Ta metoda je za producenta in konzumenta edino pravilna in pravična; konzument kupi in plača premog po resnični kalorični vrednosti in po sortimentu; producent pa proda v vpoštenjem istih momentov. V tako sklenjenih pogodbah se določa fikсна cena za premog z gotovim številom kalorij; ako se pri periodičnih preizkuhah tekočih dobav doseže, da vsebuje dobavljeni premog več ali manj kalorij kakor dogovorjeno se cena v tem razmerju zviša ali zniža. Dobavitelj premoga so pri tem tudi vezani na vedno enak sortiment, to je na vrsto premoga, ker v vseh večjih obratih so kurilne naprave urejene za specialne vrste premoga n. pr. za kosovni premog, za orehovec itd. v svrhu najekonomičnejše izrabe kuriliva. V ta namen se nakopani surovi premog po producentu separira po običajnih vrstah, katerih razločujemo navadno pet, na Češkem n. pr. pa celo sedem vrst. Od separiranja je namreč odvisno, da je premog več ali manj čist, to se pravi brez primesi negorljivih tvarin, kakor so prst, slpa, kamenje itd. Strogo separirane vrste, kakor kosovec srednji in orehovec, morajo biti popolnoma brez tujih primesi, mod tem ko manj separirane vrste, kakor drobn, prašni ali sploh neseparirani premog, vedno vsebuje druge negorljive tvarine. Vred tega je tudi različna cena za razne vrste premoga iz iste jame posvem upravičena in v splošnem povsod vpeljana.

Svetovna produkcija in trgovina s premogom bazira vsepovsod na tu očitanih principih; pri tej izvedbi se prodajalec in kupec od takorekoč avtomatične regulaciji cen počutita prav izvrstno.

Ta rokopiš, spisan v prvi fazi novega navdušenja, sem odposlal, kakor že povedano, v uredništvo »Doma in Sveta«, ne pod svojim imenom, kajti, naj sem še tako močen poet, nekoliko jurista še vedno mi v meni. Oženjen sem namreč in otroke imam, in lahko se prične, da je z človekom, ki je star 70 let, ne zadovoljna njegova žena in da so z njim nezadovoljni tudi njegovi otroci. Ob takih prilikah je kaka mala ljubkost. In naj mi navsezadnje žena in otroci dobe za izvedenca še gospoda dr. Šerkota ter mu predložim »Magnetični železodec in električno vinski kapljico«, pa sem v največji nesreči, ker vem, da naši okameneli sodniki nimalo pojma o čisti poeziji, ki se danes pretaka po molih žilah in od katere sem polno zlato čašo ravnokar ponudil slovenskemu občinstvu!

Zatorej svojega pravega imena ne izdam, in samo ožji prijatelji naj vedo, da sem sedaj eden največjih slovenskih poetov. Zgodovina naše literature me bo priležala med največje Jugoslovane: imenovala me bo duševnega orjaka, nedosrčnega Mount Everesta v naši leni knjižnici. — To omenjam s tisto veliko ponižnostjo, s katero je sedaj, ko sem krenil na nove steze, prešil tudi mene.

Sedaj pa pogledajmo položaj v naši novi domovini. Premog je tudi pri nas isti važni faktor v gospodarskem življenju kot drugod. Na Slovenskem produciramo nad 1 milijon ton letno, to je nad 100.000 vagonov premoga; imamo velike in male konzumente premoga, ki so vsi zainteresirani tako na ceni kakor na kakovosti premoga. Pa vendar nismo zasledili še prev nikjer in nikdar od prevrata sem, da bi se pri nas določila cena premoga po principu kurilne vrednosti in strogega sortimenta. Pri nas poznamo le dve vrsti premoga: debeli in drobn premog in temu odgovarjajoči kolektivni ceni: za debeli in za drobn premog. O kakšni skromni diferencialni ceni po pravi vrednosti in vrsti premoga ni niti duha ne sluha. Dočim je n. pr. še v začetku leta 1919. bila vsaj razlika v ceni med debelim in drobnim premogom, odgovarjajoča približnemu razmerju kalorični vrednosti med kosovcem in zdrobom, — drobn premog je bil za 15% cenejši od debelega (cena 1. januarja 1919 za debeli premog = K 86 — za 1 tona; za drobn premog = K 72,70 za 1 tona), — se je tekom leta 1919. in 1920. že ta diferencialna skoro popolnoma zbrubila in danes je razlika v ceni med debelim in drobnim premogom samo še 54% (cena 1. januarja 1921 za drobn premog = K 423,45 za 1 tona za debeli premog = K 495,45 za 1 tona).

Iz raznih analiz trboveljskega premoga kosovec in trboveljskega premoga zdroba je znano, da ima zdrob napram kosovcu vedno 15 do 17% manj kalorij, kar je povsem naravno. Kupec zdroba torej plača za blago ki je za 15% manj vredno, samo za 5% nižjo ceno, kakor kupec 15% več vrednega kosovca. Da, še več: kupec kočevskega premoga plača za premog iz Kočevja prav isto ceno, kakor kupec trboveljskega premoga, čeprav je z nešteto analizami dokazano, da vsebuje kočevski premog okroglo 25% manj kalorij, torej je toliko manjše kurilne vrednosti. Poleg tega so produktivni stroški za kočev. premog najmanj do polovice nižji kakor oni trboveljskega premoga. Ker vel porabniki ne morejo dobiti trboveljski premog, ki je za 25% višje vrednosti od kočevskega, so oni, ki morajo vzeti kočevski premog po isti ceni, očitno oškodovani za velike svote, ker mnogo slabše blago ravno tako drago plačajo kakor oni, ki dobe boljše blago. O kakem pravilnem razmerju med ceno in kurilno vrednostjo velenjskega premoga se pa sploh govoriti ne sme.

Isto nearečno razmerje velja za porabnike debelega in za porabnike drobnega premoga. Marsikateri obrat zmore rabiti le drobn premog po svojem svojih kurilnih naprav; ker ima ta drobn premog najmanj za 15% manjšo kurilno vrednost, je tak obrat v primeri z onim, ki rabi n. pr. kosovec, za toliko na slabšem v kolikor ni izvedena diferencialna v ceni po resnični vrednosti obeh vrst.

Najbolj gospodarsko tepena pri tem sistemu je Ljubljana, ki porabi vseh pomanjkaj trboveljskega zelo velikega kočevskega premoga plačati pa mora za ta priznani manj vredni premog isto ceno kakor za boljši trboveljski premog.

Od raznih strani se je že uradno in po korporacijah opozarjalo na ta čudni in gospodarsko kvari in neopravičeni sistem, ki se niti najmanj ne ozira na resnično vrednost premoga in temu odgovarjajočo ceno. Bilo je vse zaman. Pri sedanjih kolektivnih cenah in pri sedanjem nevpotstevanju kurilnih vrednot in kakovosti premoga je imel le producent korist, konzument pa vsekozi škodo. Industrija se predlagala, da se vsaj pri dobrem premogu uvede pravi vrednosti primerna diferencialna cena; našli so gluha ušesa ali prazne obljube. Tako gospodarstvo meče res čudno luč na strokovnjake, ki je vedno vedril in oblačil pri določanju premogovnih cen; vedno so se žuli očitki, da zastopa enostransko koristi gotovih producentov premoga. Kar velja po vsem svetu, mora veljati tudi pri nas, če nismo skregani z zdrav pametjo, ali če goli ozir na čimvečje profite ne ubijejo vsak še tako upravičen argument.

Zato je pa enodušna zahteva vseh konzumentov premoga, predvsem železnice in industrije, da se krene pri nas v premogovnih zadevah na edino pravo pot, to je določanje cen po kurilni vrednosti in po sortimentu ali vrstah premoga. Sedaj se dan za dnem dogaja, da se premog, ki je komaj nekaj ali nič boljši od zdroba, oddaja in zaračunava kot kosovec, to je kot prvovrsten premog. Vse reklamacije in pritožbe v teh zadevah so dosedaj bile bob ob steno. Javnost in vsi konzumenti pa zahtevajo od vlade, ki je bila tako radodarna pri dovolitvi visokih cen producentom premoga, da enkrat tudi pogleda na konzumenta, ki naj dobi visokim cenam primerno blago ne pa, da je takorekoč prisiljen za vsako ceno vse vzeti in se še skoraj klanjati za to dobroto. Nujno in skrajno potreb-

no je, da se skliče konferenca resnih strokovnjakov in porabnikov, ki naj tudi pri nas uveljavijo v premogovnih zadevah povsod priznana in uveljavljena načela ter s tem naredi konec sedanjim razmeram, ki so le v škodo vsemu narodnemu gospodarstvu. Ako mora porabnik drago in pošteno plačati premog producentom, naj bo ta zavezan vsaj običajne trgovske in gospodarske principe vpoštovati in ne vse presoja iz vidika čim večjega profita. Solidarnost poslovanja je tudi pri premogu potrebna; od vlade pa pričakujemo, da uvede pri nas metode in principe, ki niso nikdar v škodo producentom, pač pa varujejo konzumenta in dajo producentom kar mu pritiče.

Naše železnice in industrijski obrati plačujejo točasno izmed vseh dežel Srednje Evrope najvišje cene za premog; razmerje sedanjih cen med češkim, nemško-avstrijskim in slovenskim premogom je kakor 1 : 2 : 4. To se pravi naša industrija in vsi drugi porabniki plačujejo za domači premog dvakrat višje cene nego industrija v Nemški Avstriji, in štirikrat višje cene nego industrija na Češkem.

S tem žalostnim dejstvom je dovolj jasno povedano, kako temeljito je pri nas premogovno vprašanje zažeto in da je skrajni čas, da se prične uveljavljati zdrava, gospodarskemu življenju nujno potrebna ekonomska načela.

Neodrešena domovina.

— K volitvam v Juljski Benečiji. Nič se še ne ve, kedar pravzaprav se bodo vršile volitve v parlament. Sestavljajo se imeniki. To je vse. Koliko bo poslancev, kako bodo razdeljeni volilni okraji, to je še vse uganika: »Era Nuova« sodi, da je aplikacija volilnega zakona na Juljsko Benečijo izvršena v varstvo Jugoslovencov v deželi. Italijanski nacionalisti in vrhovna oblast v Juljski Benečiji, to je fašistovska, zahtevajo take izpremembe v volilnem zakonu, da se pokaže Italijanski značaj Juljske Benečije. »Lavoratore« sklepa, da ako se razdeli Juljska Benečija v dve nacionalni kuril, provzročiti to strašne bole, obe narodnosti pa bi morali živeti mirno in skupno sodelovati politično, upravno in socialno. Načrtov za politično razdelitev pri volitvah le več. Obveljal pa bo načrt, ki bo naltušje prikladal Jugoslovencem. Vse kaže, da se polovi Italija pri parlamentarnih volitvah v Juljski Benečiji v vlogi naltušje zahtevalce svojih novih jugoslovenskih državljanov.

— Radi napada na tiskarno »Edinost« je poslalo politično društvo »Edinost« v Rim dve brozjavki. In sicer eno ministrskemu predsedniku, drugo pa osrednjemu uradu za nove pokrajine. Brozjavki sta po vsebini enaki, poročata na kratko o napadu, pri katerem niso fašisti prav nič motili varnostni organi. Ker je to že četrti napad na tiskarno, zahtevamo, da se nam vendar enkrat zalamči svoboda ter varnost osebe in imetje.

— Fašisti za Reko. Na fašistovskem zborovanju v Trstu so se zaključili tudi, da prične zopet kmalu z delom za Reko, ki jo čaka samo ta usoda, da bo pripolena k Italiji. Sprejeti so resolucijo, ki poziva vse fašiste, zlasti pa one v Juljski Benečiji, na pomoč Reki. Fašisti na Reki naj vstopajo v svojem delovanju. Italijanski vlada pa mora takoj vse storiti, da se Reka dvigne gospodarsko in prične do priležnega siala in se nekoga lepega dne prikloni k Italiji. Fašistom je lahko diktrati pomoč Reki, ali težko je vladi, dati tako pomoč v času, ko moti njeno notranjost v tako ostri meri krušno vprašanje. Fašisti na Reki pa res nadlufajo svoje delovanje s tem, da napadajo Jugoslovence. Težke bodo posledice fašistovskega razdevanja Italijanske države in anektiranja kraljev. Zblaznelli Mussolini je na sanjal v nedejo, da ustvarijo fašisti tako Italijo, katere meje bodo ob oceanu in katere slava bo segala do zvezd. V tako zmorlo politiko je zabredla Italija.

— K anekdoteski proslavi v Gorici se dodatno poroča, da je bilo na Travniku komaj toliko ljudi, kolikor jih je venko leto ob tomholi na praznik sv. Petra in Pavla. Svirale so tri godbe. Navdušenja nobenega, samo običajni kričaji so vili in peli. Mesto je imelo ogromne troške, slavnostni obed je bil drag. Ko so ljudje videli toliko je običajna potrosila za svečano prireditev, so jezo pripominjali, da naj bi dali rajše revežem kruha. Apostrofiranje Slovencev s strani župana Bombice je vzbudilo nevoljo med domačimi Italijani.

— Dr. Tuma v sporu s komunisti. Lanskoleto tako goreč komunist, da se je kar kadilo za njim. Leta se krega ž njim. Stojal je na stran unitarcev pa trdi da si komunisti pri slovenskih organizacijah niso na prav pošten način pridobili pooblastil za glasovanje v Livornu, oboja čin Tuntarja in tovaršev, očita komunistom ruskega emisarja itd. Komunistični »Lavoratore« je na to izjavio ozmerjal dr. Tuma, da je kar grdo. Pravi: da je bil že liberalce, klerikalce, soc. demokrat, komunist sedaj je unitarce, da so ga vrgli iz vseh strank, za »ruskega emisarja« pa naj pove ime on, bojazljivce, ovaduh, političska duša. Procej hud poper za dr. Tuma!

— Neodrešena. Italijanski inženjerji se gibajo po občini in študirajo, kam teče hoteniški potok. Radi jih za priklonili k anekdoteski obvodu ali to ne bo mogoče, ker ne teče tja. Prišel je tudi tehniški oddelek, ki razkazuje stare barake in stavi nove ob meji po ranilski pogodbi. Mnogo jih je, ki bi imeli po tej meji bliso v Jugoslaviji, vse posvetilo na v Italiji! Zahteva se meja po občinski meji, ker vsaka druga je nemogoča. Italijani hočejo radi gorzov zasopiti občino in jo uničiti. Opozarja-

mo znova jugoslovensko vlado in komisijo na Hotrešico in italijansko cepljenje občine. Hotelci kličejo: Pustite nam, kar je naš!

— Edina pametna beseda. Na banketu anekdoteske proslave v Gorici je govoril tudi general Sanna in izustil je nekaj pametnega rekot: Priborili smo si zmago, sedaj si moramo priboriti mir. Pridobiti si zmago, je bila za Italijo lahka reč. Vittorio Veneto je bil tako-le večji manevar, vzprijorjen, ko se ni bilo bač več sovražnika. Ali pridobiti si mir to pa utegne biti za Italijo težka stvar. Fašizem se je zajedel v italijan. narod, to je mrčes, ki je dalje, se množi in vsvarja razmere za vedno večji nemir in nered. Italija se oddaljuje od stremljenja po miru in dere v meščansko vojno. Svarilo gener. Sanna je torej povsem umestno in zadnji čas je, da bi rimska vlada poslušala Sannove besede: ora dobbiamo vincere la pace.

— Fašisti postajajo kandidati za volitve. Na fašistovskem zborovanju v Trstu je bil navzoč tudi Benito Mussolini iz Italije, eden izmed fašistovskih generalov. Ta je govoril mnogo, tako da so na zadnje rekli, da mora on kan-

didirati v Trstu, naker je nastalo vplite po dvorani: živel Mussolini, poslanec Trstara.

— »Lavoratore« v razvalinah. V četrtlet je še vedno pokalo in se kadilo po razvalinah Lavoratora. Ognjegasel so imeli opraviti tam ves dan. Končno so izvršili svoje delo. Poslopje je povsem razpadlo, velika razvalina. Delavski strajk je končan. Polleja lase Ceechinovega morilca, aretirala je že obilo oseb, morilca pa še ni našla. Aretiranih je več stavev iz Lavoratorove tiskarne, obdolenih, da so metali bombe, nadalje uredniško osebje in več stražnikov. Poštnemu uradniku Provisierju, ki je stanoval v Lavoratorovem poslopju, je zgorelo vse pohištvo. Pogreb ustrelenega karabinerja Ceechina je določen na soboto, 12. t. m. Fašisti so se pripravili na velik sprevod.

— Dober vzgled je dala vipavska občina, ker je vrnila tržaškemu municipiju pismo, katero jej je bil poslal pisano v italijanskem jeziku, z dostavkom, da za ne sprejme, ker je pisano v neznanem jeziku. Senza commenti! pravi »Piccolot, mi pravimo: Slovenske občine, posnemajte Vipavo!

Kongres Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Ljubljani.

Jugoslovenski inženjerji so bili prvi od vseh strok naše inteligence, ki so uvideli potrebo skupnega soorganiziranja dela vseh inženjerjev ujedinjene Jugoslavije. Raznolikost zakonov in uprav tehniških uradov v posameznih delih države ter stanovski interesi so delovanje po udruženju bolj pospeševali.

V juliju leta 1919 so se sešli prvi zastopniki takrat v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu obstoječih inženjskih društev v Zagrebu, da se v zadevi pogovore in sestavijo načrt pravilnika za skupno društvo.

Temu sestanku je sledila ustanovna skupščina meseca septembra 1919 v naši prestolici Beogradu. S tem je bilo ustanovljeno prvo ujedinjeno jugoslovensko strokovno društvo za celo državo, ki si je nadelo ime Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov s sedežem v Beogradu in s sekcijami Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo in Split. V letu 1920 so prilezle še sekcije v Skoplju in Novem Sadu. Zgledu inženjerjev so sledili profesorji, zdravniki in sodniki.

Prva redna skupščina se je vršila leta 1920 o Binkoštih v Zagrebu, na kateri se je razpravljalo poleg društvenih in stanovskih zadev mnogo za splošno televažnih vprašanj.

Udruženje izdava mesečnik pod imenom »Tehniški list«, ki izhaja v Zagrebu in prinaša članke v vseh treh narečjih.

V Beogradu in Zagrebu so bili udeleženci z le Jugoslovencem lastno gostoljubnostjo sprejeti kot bratje med brati. V tem pogledu so prisločili tamnjoja sekcijama vlada, mestna občinska zastopa, industrijska podjetja, denarni zavodi in zasebniki na pomoč.

O Binkoštih se bo nudila Sloveniji osobito na Ljubljani prilika, da dostojno sprejme in pozdravi v svoji sredi prvi zbrane jugoslovenske inženjerje

in arhitekta, tedaj se bo namreč vršila v Ljubljani druga glavna skupščina in kongres Udruženja.

Upamo, da uvidevajo tudi v Sloveniji merodajni faktorji in sploh vse občinstvo veliki pomen takih skupščin. Vsaj so vendar inženjerji, ki zastopajo vse stroke tehnike (razne gradnje, strojništvo, rudarstvo in plavjarstvo, poljedelstvo in gozdarstvo, kemijo itd.), pionirji blagostanja vsake države, osobito pa velja to za našo mlado državo, kjer čaka toliko raznih del inženjerjev, koja dela se pa morajo vršiti po načrtu in v skladu s celimi državi nupoševajoč krajevne razmere. Najnujnejša dela se morajo neglede na lokalni patriotizem posameznikov najprej izvršiti, ker vsega ni mogoče naenkrat napraviti. Industrija se naj porazdeli po državi po krajevnih potrebah in danjih pogojih. Za to je pa potreba temeljitih posvetovanj zastopnikov vseh tehniških panog cele države.

Upamo, da bodo tudi pri nas vlada, magistrat, vsi merodajni faktorji in sploh vse občinstvo po možnosti podpirali tukajšnjo sekcijo Udruženja inženjerjev in arhitektov ter ji s tem omogočili dostojen sprejem dragih in gostov stov, kar bo gotovo v ponos in čast ne le sekcije same ampak vse Slovenije in cele Ljubljane.

Po skupščini, ki bo trajala dva ali tri dni so namenavni izleti v industrijske kraje Slovenije.

Ljubljanska sekcija ima danes 170 članov, pogreka pa še mnogo inženjerjev v Sloveniji, ki niso nje člani. Vabljuje se, da v lastnem interesu čim prej priprave svoj pristop ter s tem store svojo dolžnost.

Člani ki hočejo prevzeti na kongresu referate ali staviti predloge, naj jih prijavijo najpozneje do 25. t. m. odboru sekcije Ljubljana, Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov.

Korupcija pri stanovanjskem uradu.

O korupciji v stanovanjskem uradu smo pri udeleženi strankah izvedeli naslednje podrobnosti:

Deželna vlada za Slovenijo ozioroma poverjeništvu za socialno skrb je včeraj 11. t. m. ob 2. pop. vložilo pri državnem pravdniku ovadbo proti kanclistu Dragotinu Besovu zaradi večeraj objavljenih manipulacij s stanovanji. Korupcija v stanovanjskem uradu je bila splošno znana, toda nikdo ni imel toliko poguma, da bi zadevo oblastem prijavil, ker oni, kateri so s podkupovanjem dosegli svoj namen, so zadovoljno in tiho molčali, oni pa, katerim se podkupovalna akcija ni posrečila, so pa računali na to, da je zadeva koruptnega značaja in so se bali žigosanja v javnosti. Obsodbe so deležni tudi vsi podkupovalci, kajti ravno v tej aferi je očitno, kako delujejo izvestni elementi na rešitve pri uradu. Zadevo je sprožil Joško Sever, lastnik informacijske pisarne na Gosposvet-ski cesti 14. Njegova zadeva s trgovskemu družbo »Alko«, ki ima svoji trgovski pisarniški lokal v Koleziji, je svoječasnno povzročila po časopisu mnogo krika. Za intervencijo in ugodno rešitev se je Sever najpreje obrnil do Besova, ki mu je zagotovil ugodno rešitev, a mu je začel tožiti o svojem slabem gmoetnem položaju. Sever mu je izročil enkrat 100 K, drugič 200 K, njegov kompanjon Karel Seljak pa 200 K.

Zanimiva je dalje afera krojaškega mojstra Simona Klimaneč-a, ki ima svoj lokal v Šelenburgovi ulici št. 2 in stanovanje na Kongresnem trgu št. 6. Ta je baje Besovu izročil 1000 K.

Dalji smo izvedeli zanimivo podrobnost, da je tvrdka Braća Novakovič baje dala za temni, ozki pisarniški lokal, katerega je prej imel trgovec Charles Princ v Židovski ulici, neki osebi 5000 K.

Naidrastnejša je na zadeva Voitoha Pöschla, trgovca na Gosposvet-ski cesti št. 7. v hiši pekarskega mojstra Avgusta Jenka. Pöschl ima

v omenjeni hiši lokal za prodajo bombonov, dalje malo stanovanje in kuhinjo. Ima številno rodbino. Ker je urar Linhart pred meseci izpraznil svoj lokal in stanovanje, se je za to potegoval Pöschl. Da doseže svoj namen, se je obrnil za intervencijo na kanclista Besova. Ta mu je kategorično zagotovil ugoden uspeh, zraven pa namignil, da je v slabih gmoetnih razmerah. Dal mu je 300 K. Pozneje enkrat na kanclistovem stanovanju »lepo v kuverti« 1000 kron in slednjič še enkrat 400 K. Pred dnevi pa je Pöschl na svoje veliko presenečenje dobil od stanovanjskega urada odlok, da je Linhartovo stanovanje nakazano neki drugi osebi. Seveda se je začel takoj lov za intervencijo.

Razni posredovalci v stanovanjskih zadevah so imeli povsem mestu razpredene kupčijske niti. Svoje kupčije pa so navadno zaključevali pri rujni kapljici v gostilnah »Fajmošter« in »Beli volk«. Kancliser Drag. Besov do danes še ni aretiran. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, je prišel manipulacija D. Besova na sled sam g. predsednik stanovanjskega urada Hovanski, ki je že trideset let imel nanj sum, a ni mogel postopati proti osumljencu, ker mu nobena stranka ni hotela dati na razpolago nobenega konkretnega obtežilnega materiala. Šele pred par dnevi se je neka stranka (Pöschl) pritožila, da ni dobila stanovanja, ki ji je bilo obljubljeno, dasi je zato dala nagrado nekemu gospodu pri stanovanjskem uradu. Predsednik je na to zahteval, da mu stranka pove ime dotičnega uradnika, ki se je dal podkupiti, sicer da uvede kazensko postopanje radi obrekovanja proti stranki sami. Stranka je na to imenovala Besova, naker se je proti temu takoj uvelodilo disciplinarno postopanje, ki je spravilo na dan te druge nerednosti. Na podlagi ugotovljenih činjenic je g. Kovanski takoj suspendiral Besova od službe in vso afero predložil po-verjeništvu v nadaljno postopanje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. februarja 1921.

— Seja občinskega sveta ljubljanskega se vrši v torek dne 15. t. m. ob 3. popoldne. Dnevni red te seje proučimo v ponedeljek.

— Žalna manifestacija povodom aneksije naše Primorske. »Jugoslovenska Matica« v Ljubljani poziva vsa narodna društva brez razlike strank, da pošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki se vrši radi Rijekevega koncerta ne v ponedeljek, kakor je bilo prvotno objavljeno, marveč v torek dne 15. t. m. ob 20. v veliki dvorani univerze (deželni dvorec). Na sestanku se bo razpravljalo o žalni manifestaciji povodom aneksije Primorja. Prosimo vsa društva in naše liste, da se po svojih zastopnikih udeležijo tega sestanka. Posebna vabila se ne razpošiljajo, marveč veka ta poziv kot direktno vabilo vsem društvom. — Jugoslovenska Matica.

— Komunalno posojilo. Kakor čujemo, se v krogih občinskih svetnikov živahno razpravlja o projektu, da bi mestna občina najela večmilijsko posojilo, ki bi se naj porabilo v regulacijske svrhe: za tlakovanje in popravilo ulic in cest, za napravo in popravilo trotoarja itd. Občinski svet bo mel o tem projektu priliko sklepati že v svoji prihodnji seji. Za enkrat namerava mestna občina najeti posojilo v znesku 20 milijonov K. To posojilo bi se najelo za čim najdaljšo dobo in bi se sukcesivno uporabljalo. Ta ukrep bo z največjim zadovoljenjem pozdravil vsakdo, ki mu je na srcu napredek naše bele Ljubljane, ki ima vse predpogoje za to, da se razvije v najlepšo in najurenejšo jugoslovensko prestolico.

— Kako se godi tistemu, ki v Gradcu govori slovenski? Iz Gradca došli potniki pripovedujejo: Te dni se je po graškem tramvaju peljala neka Slovenka, ki je opazila drugo sopotnico-Slovenko, pričela z njo govoriti slovensko. Takoj je bil ogenj v strehi. Sopotniki in sopotnice so planili na mirno se razgovarjajoči Slovenki ter jih pričeli pretepati. Komaj sta ušli iz tramvaja, a tudi zunaj stoječi četenci so jih na krik iz voza pričeli pretepati, tako da obe dobili več krvavih poškodb. — Kak viki bi nastal, če bi se v Ljubljani kaj slonega pripetilo in gotovo se govori pri nas več nemško kot v Gradcu slovensko! Samo poskusiti bi bilo treba.

— Tako je prav. Vozil sem se iz Zagreba v Ljubljano. Našli so se v vozu 3. razreda zdravoselci ljudje, možki in ženske. Peli so in se smejali. Kmet iz Savinjske doline je znal narodnih pesmi lepo število, poskočnokrogili in poredni. »Ali boste doma ozmerjali, ker tako veseljačite!« mu pove nekdo. »Jok!« odgovori mož; videlo se je, da je bil mož v Bosni in se naučil rabiti bosansko nalknico »jok«. »Ali znate kakšno hrvaško pesem?« ga vpraša prisotni Hrvat. »Znam; meni je vse eno, slovenski ali hrvaški ali srbski!« in zapel je eno štokavsko. Mož je dobro rešil vprašanje »kulturnih avtonomij«. Prisede še žandarm in sproži sokolsko budnico. Uniformirani žandarm in naš kmet pojeta sokolsko, oba sta Sokola. Ali ne vidite, kako se je vse izpremenilo izza treh let? Kje bi pred tremi leti žandarm pri nas hotel in mogel peti sokolske pesmi?

— Produkcija premoga pri Trboveljski družbi in cene premoga. Potrebščina na premogu iz trboveljskega premogokopa znaša dnevno: za železnice (drž. železnice v Sloveniji, južna železnica, drž. železnica v Srbiji in na Hrvaškem) 1700 ton; za industrijo v Sloveniji dnevno 1096 ton, za industrijo v Hrvaški 300 ton, za urade, šole, zavode, bolnice 148 ton. Vsa potrebščina skupaj 3244 ton. Temu nasproti stoji normalna produkcija v Trbovljah. Hrastrniku in Zagorju povprečno 2500 ton za vsak delavni dan. Primanjkljaja je torej dnevno okroglo 700 ton, kar je vedno na rovaš naše in hrvaške industrije, vsled tega neprestano pomanjkanje premoga in vsled tega kriza in zastoj v industrijskih obratih. Strokovnjaki so pa mnenja, da bi se ta primanjkljaj mogel rešiti na minimum, samo ako bi se — hotelo, a to ne samo pri delavstvu, ampak tudi pri vodstvu premogovnika. — Današnje cene trboveljskega premoga so nezasišeno visoke ter v tem oziru ne vzdržijo nobene primere z enakovrstnim inozemskim (češkim ali avstrijskim) premogom. Brez ozira na vrednost premoga stane 100 kg češkega rjavega premoga 12 K 19 v SHS, avstrijskega 27 K 15 v SHS, trboveljskega pa 50 K 69 v SHS, je razmerje 1 : 2,22 : 4,16. Če pa upoštevamo kalorije — češki in avstrijski premog, razen onega v Köflachu, imata skoro za 1000 več kalorij kakor trboveljski premog — potem je razmerje cen za 1000 kalorij kakor 1 : 2,33 : 5,54. Torej premog slabše kakovosti je nerazumno dražji kakor premog boljše kakovosti. Kje tleži vzrok? Na plače delavcem se družba ne more izgovarjati, ker v

plačah ni razlike ali je razlika minimalna; življenjske prilike pa so pri nas mnogo boljše nego na Češkem ali celo v Nemški Avstriji. Priporočamo komisiji za določitev cen premoga, da skuša razrešiti nastalo uganko.

— Dolžnost za vojne datujve, določene v zakonu z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 236, in dodatnih cesarskih naredbah, je nehala v Sloveniji dne 12. februarja. Zemljiški lastniki pa smejo zahtevati, naj se odpravijo barake, ki so bile zgrajene na njih zemljiščih na podstavi zakona o vojnih datujvah, samo s pritrditvijo poverjenstva za socialno skrbstvo. Za ugotovitev priglasihih terjatev in odškodnin, ki izvirajo iz zakona o vojnih datujvah, ostanejo veljavna določila, izdana z naredbo deželne vlade z dne 25. novembra 1919, št. 744, Ur. list iz leta 1919. Rok, do katerega je pri političnih oblastvih prve stopnje priljaviti doslej morda še nepriglasihe terjatve in odškodnine iz vojnih datujev, je določen do konca meseca marca t. l.

— Kolo slovenskih sester. »S. Stajerskega nam pišejo: Stajerske Slovenke pozdravljamo z največjim oduševljenjem misel, na bi se na srbskem vsoru osnovala organizacija slovenskega ženstva — Kolo slovenskih sester — katere glavni smoter bi bil, da navduši slovensko ženstvo brez razlike stanu in poklica za krepko narodno delovanje. Želimo, da bi se ustanovni občni zbor »Kole« sklical čim napreje in da bi se takoj na to prišlo s snovanjem podružnic, ki se naj ustanove po možnosti v vsaki večji občini.

— Pravoslavna služba božja na Sretenje se vrši dne 15. t. m. ob 9. popoldne v evangelijski cerkvi na Gospodarski cesti.

— Ravnateljski službi na meščanskih šolah v Slovenjgradcu in Šoštanjju sta razpisani do dne 1. marca t. l.

— S kmetijsko-kemičnega zavoda. Ravnatelj kmetijsko-kemičnega zavoda v Ljubljani inž. Jakob Turk je pomaknjen v VI. čin, razred.

— Iz sodne službe. Avskultant Milan Tomlinac je imenovan za sodnika brez določenega službenega mesta.

— Pri poverjenstvu za socialno skrbstvo je imenovan za sekretarja V. razreda v odseku za zaščito dece dosedanjí honorarni uradnik Matko Kosi.

— Iz službe v jetnišnicah. Za jetnišničnega ravnatelja v Mariboru je imenovan Anton Hohnjec, za jetnišničnega preglednika Alojzij Čuček, za kaznišničnega preglednika Viljem Franke, za kaznišničnega ravnatelja Rudolfa Sertič, za kaznišničnega upravitelja Antona Straka, za kaznišničnega preglednika Andreja Jakaca in za jetnišničnega upravitelja pri jetnišnici v Ljubljani Valentin Gogola.

— Razpis službe. Na tehniški srednji šoli (prej državni obrtni šoli) v Ljubljani se stalno namesti laborant za kemijski, fizikalni in elektrotehnični oddelke. Prošnje za to službo, katere natančen razpis je objavljen v 15. številki Uradnega lista, se lahko vlagajo do dne 31. marca t. l.

— Dve mestni policijski kancilistov v XI. činovnem razredu se oddaja pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. Za ta mesta prihajajo v poštev jugoslovenski dobrovolci, podčastniki, certifikatisti, ki so že izvršili šestmesečno polkusno službo pri policijskem ali političnem oblastvu, in invalidi, ki dokazujejo z zdravniškim izpričevalom, da so telesno sposobni za policijsko eksekutivno službo izven urada. Prošnje se lahko vlagajo do dne 28. februarja t. l. Obširnejši razpis glej v Uradnem listu št. 15.

— Iz finančne službe. Finančni minister je imenoval za višjega komisarja finančne straže pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani Frana Erženca, komisarja finančne straže v Tretu.

— Iz sodnopisarniške službe. Pisarniški ravnatelj Vladimir Abram pri viš. dež. sodišču v Ljubljani je pomaknjen v VII. čin, razred, višji pisarniški predstojnik Josip Krašovec je imenovan za pisarniškega ravnatelja in pisarniški predstojnik Jakob Podlošnik v Mariboru za viš. pisarniškega predstojnika. Na sistemizirano mesto pisarniškega ravnatelja v VIII. plači razredu pri deželnem sodišču v Ljubljani je urvrčen pisarniški ravnatelj ad personam Ivan Bizjak.

— Mesta okrajnih babic v Ambrusu, Beli cerkvi, Dvoru in Dobričah so razpisana. V vsakim teh mestu je spojena letna plača 300 K. Pravilno kolikovanje in s potrebnimi prilagami opremljene prošnje je treba vlagati do dne 13. marca t. l. pri novomeškem okrajnem glavarstvu.

— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela: V počastitev spomina pok. g. Dimnikove iz Trbovelj so nabrate n. n. g. sodeložneke pogreba iz Ljubljane za kamen 200 K. — V proslavo pok. L. Svetca pošlila litijaka CM. podružnica naknadno še znesok 810 K. V isti namen pošlila tudi p. n. rodbina R. Povec iz Mozirja 200 K. Dalje pošlila litijaka podružnica 1200 K, dar g. dr. Premrov in dr. Kuher. — Podružnica v Borovnici pošlila kamen 200 K, katerega je vplačal posestnik g. Franc Suhadolnik, in 400 K, dar g. Beroviča, bliznega internacionalnega guvernerja na Kreti. — CM. podružnica na Brdu je nakazala glavni družbi 515 K kot čist dobiček domače veselice v gostilni pri Kotniku (Gračnerju) na Provočah.

— Sprlečevalo. Ob zaključku prvega šolskega leta pred lepim šolskim zavedom, iz zavoda se je ob lepem ja-

nem dnevu vsula vrsta pestrih, drobni in živahnih gojenk. Nekatere vedrege, veselega obraza in iskričih očel. V mufku hranijo dobro sprlečevalo. Druge so objokane in krčevito drže v rokah usodno sprlečevalo. Na obrazu, drugače mladeniško živahnem, valovi ogorčenje, v jasni dan brne glasovi protesta proti »krivici«. Pred zavodom se takoj stvorilo skupne prijateljice, na ulici zborujejo in konferirajo o »svojih uspehih«. — Prav majčkene gojenke beže domov. Starejše pa nekoliko postajajo. Drugače živahna blondinka, skokonoza Slavica: »To je nesramno! Krivično! V slovenščini mi je dal nezadostno!...« Skupina molči. Črnooka Dragica: »Nas učitelji ne razumejo. Saj smo inteligentne. Moj se divi moji pisavi!... In all ne beremo dovolj literature! Poznam vse pesnike in pisatelje! Skandali! Skupina je bil ogorčena. Končno se je začel globok vzdih: »Kaj bo ata nam dejal? Preveč smo pisale!«

— Pomanjkanje tobaka v Mariboru. Iz Maribora se nam poroča: Že od preobrata sem trpi Maribor in vsa Stajerska občutno pomanjkanje tobaka. Na časopisno notico, da so temu krive menda razne nepoštena mahinacije, je delegacija ministrstva financv zadevo preiskala. Nerednosti ni našla nikah, pač pa se je ugotovilo, da izvira pomanjkanje iz tega, da se je razdeljevalo po ključu iz leta 1913, kar v današnjih razmerah nikakor več ne zadostuje.

— Sprejem rezervnih mornariških častnikov v aktivno službo vojnem mornarice. Po odobrenju ministrskega sveta se sprejmejo v aktivno službo pri vojni mornarici oni rezervni oficirji vojnem mornarice, ki so po poklicu častniki trgovske mornarice. Prošnje je vložiti do 25. aprila 1921. Podrobne informacije o tej stvari daje evidenčni in informativni urad vojnem mornarice v Ljubljani, trg Tabor, št. 1/III, nadstropje. (Belgijska vojašnica, objekt I.)

— Posredovanje dela v naši državi. Kakor po drugih državah, tako je vzela tudi pri nas posredovanje dela v roke država. Osnovale so se zato kmalu po preobratu javne posredovalnice za delo v Sloveniji, Srbiji, Bosni in na Hrvaškem. Izmed teh najbolj uspeva »Državna posredovalnica za delo« v Sloveniji, ki se je osnovala meseca januarja 1919. Razdeljena je v osrednji urad in 5 podružnic (Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj in Murska Sobota). V preteklem koledarskem letu (1920) je znašal njen celotni promet 28.318 strank (12.677 delodajalcev in 15.752 delojemalcev). Uspešnih posredovanj je izvršila posredovalnica v tem letu 7815 in sicer 5484 moških in 2336 ženskih, kar znaša, da je preskrbela posredovalnica 61% delodajalcev zaprosene delavne moči in 50% delojemalcev zaprosene službe. Dopisov je rešila posredovalnica skupaj 6901. Stalno je vladala velika brezposelnost v kovinski, trgovski, pisarniški in živilski stroki, pomanjkanje delavcev je bilo pa čutili v stavbni in lesni stroki ter v nekaterih specialnih poklicih. Med letom se je vpeljala izravnavna delavnega trga z inozemskimi posredovalnicami, a tozadevno uspešno delo zelo ovirajo težkoče s potnimi listi. Nužno se je pokazala potreba po smoterni in enotni organizaciji, vse te socialno politične institucije za vso državo.

— V Slovenjgradcu je kupil Lubašovo tvornico za harmonike Angel Hribar ter preuredil v tovarno za kravate in gumbje.

— Državna razredna loterija. Dobitki drugega razreda:

Štev.	98284	dobi	70.000.—	dinarjev
23367	30.000.—			
60188	20.000.—			
70759	10.000.—			
22555	2.000.—			
48370	2.000.—			
6210	1.000.—			
10158	1.000.—			
25763	1.000.—			
76576	1.000.—			

Ostalih 2490 izžrebanih števk je izloženih v izložbi Gajeva ulica 8. Prihodnje žrebanje 7. in 8. marca t. l. Srečke se dobivajo pri Državni glavni kolekturi Medjunarodne banke d. d., Zagreb, Gajeva ul. 8.

— Zdravstveno stanje ljubljanske mestne občine. V času od 23. januarja do 5. februarja t. l. se je rodilo v Ljubljani 21 moških in 27 ženskih otrok. Iz prejšnjega tedna sta bila prijavljena še dva poroda moških otrok, mrtvorojena sta bila dva moška otroka. Umrla pa je 12 moških in 9 žensk iz Ljubljane ter 14 tujcev in 11 tujek. Smrti vzroki so bili: življenska slabost pri 2 domačinih in 1 tujki, jetika pri 1 domačinu, 8 domačinah, 7 tujcih in 2 tujkah, pljučnica pri 1 domačini, griza pri 1 domačini, možganska kap pri 1 domačini, arčna hiba pri 2 domačinih, 3 domačinah, 1 tujcu in 3 tujkah, rak pri 1 domačini, 2 tujcih in 1 tujki. Umrla pa so: v 1. mesecu 2 moška domača, 1 moški tuj in 1 ženska tuj otrok; v 1. letu 5 moških domači, 1 moški tuj in 3 ženski tuj otroci; do pet let 4 dečki domačini, 1 tuj deček, 8 tuj deklice; v starosti od 5 do 15 let ni umrl nobeden, v starosti do 30 let 1 domačinka in 8 tujek, do 50 let 1 domačin, 2 domačinki, 5 tujcev, 5 tujek; do 70 let 3 domačini, 4 domačinke, 5 tujcev, 5 tujek; do 70 let

3 domačini, 4 domačinke, 4 tujci in 8 tujek; do 70 let 4 domačini, 2 domačinki, 1 tujec, 2 tujki. Dve osebi sta bili dne 2. februarja vgriznjeni od psa ter odposlani v Zagreb v Pasteurjev zavod.

— »Gospodarskemu Zvonu« je daroval 200 K g. Lavoslav Schwentner, knjigotrojec v Ljubljani, mesto venca na krsto svojega prijatelja Miroslava Hansa. Denar se dobi v našem uredništvu.

— Berač in tat. France Gorjanc je star jetičen berač. Doma je iz kraja, kjer si ljudje voščijo »dobro jutro« s sekro. Vse svoje življenje je beračil, a kjer darov ni dobil, tam si je pa sam prilastil. Že 35 krat je bil predkaznovan. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je moral zagovarjati zaradi tatvine, ker je v septembru lanskega leta ukradel revnemu kočarju Blizaku na Britofu veliko obleke, razno perilo in celo dva rožna venca. Njegov zagovornik je tak kot ga ima star tat. Gorjanc pravi: »Jaz pravim po pravici, da nisem nič vzel. Res je. Prenočeval sem pri Blizaku. A vse sem dobil v grmovju. Jaz ga nisem slekel. Kaj bom takemu kradel, ko že sam nimam nič? Če bi bil vedel, da je njegov, bi bil nazaj dal.« Blizjak trpi 3000 K škode. Sodišče je starega berača obsodilo na 6 mesecev težke ječe. Po obsodbi je Gorjanc dejal: »Ko bo kukovca zapela, pa pridem snet ven.«

— Tat z 200.000 K premoženja. Iz Maribora poročajo: Danes je stal pred tukišnim okrajnim sodiščem posestnik Miha Zavec iz Podvinca pri Ptuj, ki je kradel po ptuškem okraju koniske in kravice komate. Na razpravi je sam izjavil, da ima 200.000 K premoženja, da pa je klub temu kradel zato, ker je bil v stiskah. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

— Roparski morilec pobegnil iz zapora. Iz preiskovalnega zapora okrajnega sodišča v Kranju je že 30 m. m. pobegnil roparski morilec Jožef Zupan, čevljar na Hudem pri Trzinu. Pobegnil je v družbi postopača, nekoga Baumgartnerja, najbrže preko Karavanc na Koroško. Pozno še isti dan zvečer je Zupan prišel na dom svojih staršev, se hitro preoblekel ter zaužil nekaj mošta in kruha. Staršem je dejal: »Iz zapora so me izpustili. Grem pa v »fremdek, ker ne maram več doma živeti.« Seboj je vzel nekaj žil in konit. Zupan je roparski morilec 70letne vdove posestnice Jere Fajfarjeve, katero je 14. januarja t. l. umoril in zakopal v klet. Vsa polizvedovanja so ostala brez uspeha.

— Pingiran napad? Napad na carinskega uradnika Nepomuckega je zadobil po zadnjih informacijah iz Maribora povsem drugo lice. Kakor se zatrjuje, so se v njegovem uradu izvršile velike nerednosti in v strahu pred kontrolo in eventualno kaznijo je sam final oba napada na sebe samega. Po prvem napadu je zahteval, da ga spremljajo orožniki do doma, v noči od tora na sredo, ko se je v spremstvu orožnika vrnil domov, in je le-ta šel okoli hiše poseledat, če ni nikjer kdo skrit. Je oddal Nepomucki sam nase dva strela ter si prestrelil desno nogo. Hotel je s tem dejanjem izsiliti, da ga vsled nenestanih napadov premeste iz Maribora in da na ta način prikrije nerednosti.

— Železniška nezgoda v Zagrebu. Ko je večerni osebni vlak Ljubljana-Zagreb večer ob 6. odhajal z zaloškega kolodvora, je hotel višji revident južne železnice Fran Pertot pred vlakom preskočiti železniški tir. Lokomotiva pa je Pertota zgrabila in ga vrgla na tla. K sreči je bil vlak prijel za stopalo leve noge. Nogo mu je popolnoma zmečkala. Prelinjal so ga takoj zvečer v ljubljansko bolnico.

— Neareč. Dvorn Josko Ulčan na Bledu pri trdnji Hudovernik si je zlomil dve rebri, ker je padel v 8 m globok jarek. — Aleš Helena, 75letna starka, je na Zaloški cesti tako nesrečno padla, da si je pretresla možgane.

— Kmetijski družbi ukraden — pisalni stroj. Neznani tat je vlomil s ponarejenim ključem v urad Kmetijske družbe in tamkaj ukradel pisalni stroj znamke »Stoever« št. 13.289, z lesenim, svetlo pleškanim pokrovom in enakim podstavkom, na katerem je bila vrezana gornja številka in napis »Kmetijska družba«. Pred nakupom svarimo občinstvo in naprošamo, da kaj eventualno sumljivega takoj prijavijo policiji.

— Pingiran rop. Na mestni ponedeljek ponedelj je bilo v gostilno Ivana Robavskega v Smartnem pri Litiji št. 22 vzlomljeno in okrog 45.000 K obetoježljivo 40, 80 in 400 K bankovcev ukradenih. Med ukradenim denarjem je na petih 80 K bankovcih s svrtnikom napisano ime »Robavec« in na enem pa »Božič«. Tatovi so tudi fingirali rop.

— Smrtna kosa. Umrla je v Ljubljani soprog pisarniškega pristava ga, Josipina Pisanak y roj. Starin, v Vevčah je pa umrl obratovadja papirničnega električnega obrata g. Avgust Qualser, P. v m. l.

Turistika in sport.

— Sankaške tekme v Bohinju. Vsled od ljubljanskega občinstva izražene želje pričnejo sankaške tekme v Bohinjski Bistrici mesto ob 10. kakor prvotno določeno — šele ob 11., tako bodo imeli ljubljanski izletniki priliko zasledovati vse tekme tudi v slučaju, ako odhajajo iz Ljubljane šele v nedeljo zjutraj in pridejo v Bohinj ob 10.14. — Po-

novno se opozarja na dovoljeno polovično vožnjo ob priliki teh tekem. Sportna zveza.

— Trening na sankašišu »Belvedere« v Bohinju. Iz Bohinja se nam poroča telefonično: Tekmovalci za nedeljsko sankaško tekmo že prihajajo v Bohinj in od danes, četrtka naprej, na sankašišu že pridno vežbajo. Med njimi je nekaj tekmovalcev iz predvojnih časov. Soglasna njih sodba glede stanja sankašiša se glasi: Kdor pozna slovit Cresta run v švicarskem Engadinu, mora priznati da bohinjski »Belvedere« v današnjem stanju z njim prav lahko tekmuje. Sankašišce od svojega obstoja sem, tudi v predvojni dobi, ni bilo nikdar in nikoli tehnično v tako idealnem stanju kakor je danes. Zlasti nasipi na vseh ovinkih so brezhibno izvršeni tako da more izrjen sankaš, ki ga ne plaši brzina, prevoriti celo sankašišce brez zaviranja. Zato smemo pričakovati v nedeljo povolne uspeha, mogoče celo rekorde.

— Sankašišce »Belvedere« v Bohinju se ureja seditelj, ki je zapadlo zopet skoraj 30 cm novega snega, s polno paro, da se morejo na njem vršiti prvotni za Prvenstvo Jugoslavije in Slovenije v nedeljo 13. t. m. razpisane tekme. Ker je sneg za ureditev nasipov sedaj prav ureden, bo sankašišce gotovo kar najbolje izvršeno, osobito ker nadzoruje ta dela osebno znani slovenski sankaš g. A. Menclinger, kateremu je gotovo na tem ležalo, da pridejo športniki na svoj račun. Kakor se nam poroča iz Bohinja, bo sankašišce dne 10. t. m. že na celni progi izgotovljeno in bo trajalo 10, 11, in 12. t. m. dopolnje možo, dočim se popoldnevi določeni za izvršitev zadnjih naprav, ki bi se mel vežbanjem še izkazati za potrebne. Ako nastopi proti koncu tedna ostrejši mraz, smemo pri nedeljski tekmi pričakovati prav ugodne rezultate.

Gospodarske vesti.

— Premogovno vprašanje v nemški mirovni pogodbi. Dne 7. februarja je nemška komisija za vodna bremena izročila reparacijski komisiji noto o vprašanju dobavljanja nemškega premoga, v kateri se z ozirom na dne 29. januarja izročeno spomenico poudarja, da po dosedanjih izkušnjah pri dobavljanju premoga pri znatni poostritvi februarjskega programa ni računati s tem, da je možna njegova izvedba. Nota končno opozarja, da sta pri pozicanjih o bodočih dobavah premoga v Parizu obe stranki prišli do tega, da bo treba novih razgovorov o končnoveljavnem programu dobavljanja.

— Gospodarska pogajanja z Nemčijo. Ministrski svet v Beogradu je po obsežnih in dolgotrajnih pogajanjih odredel odobritev že zaključeni in do podpisov gotovi začasni trgovski pogodbi, katero so sklepali bivši pomočnik finančnega ministra Popović ter sekcijski načelnik Teodorović na eni in ministrski ravnatelj nemškega zunanjega urada von Stockhamern na drugi strani.

— Obvezni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921. Traja pol leta. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani dne 5. marca 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. učno izpričevalo; 5. ubožni list; 6. navedeno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

— Cene vinu. Pišejo nam. Ko kupujemo naši gostinčarji in vinski trgovci vino, ne vedo kmetje, kako visoko ceno bi nastavili, da bi imeli tem večje dobičke. Pri tem navljanju pa se izgovarjajo, da je manufaktura tako draga, da si ne morejo kupiti potrebne obleke in so torej primorani prodajati svoje vinske prideleke po cenitvi, ki so v primeri z manufakturo še vedno preniški. No, sedaj je pa cena manufakture zdno padla, a naši vinogradniki navijajo cene vinu še vedno navzgor. Zakaj?

— Kočevska banka. V Kočevju se ustanovi trgovska in industrijska banka, delniška družba, z začetnim kapitalom 5.000.000 K, ki se pozneje zviša na 20.000.000 K. Pripravljalna dela za banko so že toliko gotova, da se bo v najkrajšem času povabilo interese k subskripciji delnic. Njihova nominalna znaša 400 K in so glasi na prinosneltelja. Na ustanovitvi tega bančnega podjetja sta zainteresirani obe narodnosti.

— Revizija izvozne carine. V ministrstvu za kume in rube se pripravljajo revizija izvozne carine, zlasti za les. To ministrstvo namerava posredovati pri drugih resortih, da se zniža carina tudi za drugo izvozno blago, ker to zahteva sedanjí položaj naše industrije.

— Industrijska razstava v Birminghamu. Angleška vlada je povabila našo vlado, naj se udeležijo industrijske razstave v Birminghamu. Našo vlado bo zastopal minister za trgovino in industrijo dr. Kukovec.

BORZE.

—d Beograd, 11. febr. Devize. London 140—141, Pariz 261—262.50, Zeneva 0—587, Rim—Milan 133.50—134, Solun 0—255, Praga 47—47.50, Berlin 61 do 61.50, Dunaj 5.30—5.37. Valute. Francoski franki 254—255, ameriški dolarji 36.50—36.60, švicarski franki 280—285, italijanske lire 133—134, romunski lei 49.50—50, češkoslovaške keone 0—45, nem. mar. 59.35, bolgarski lei 43.50—44, avstrijske krole 6—6.40, 20 dinar. zlati 22.80—23, napoleondori 119—121.

—d Zagreb, 11. febr. Devize. Berlin 243.50—245, Italija 532—535, London 565—568, Newyork (vezano, kabel) 145.25—0 Newyork (vezano, ček) 145 do 145.50, Pariz 1040—1045, Praga 188.50—190, Švica 2350—0, Dunaj 21.35—21.40, Valute. Ameriški dolarji 144.50—145, avstrijske krole 24—25, bolgarski lei 160—0, češkoslovaške krole 178—182, 20 kron v zlatu 0—480, francoski franki 0—1020 napoleondori 473—476, nemške marke 236—237, romunski lei 194—0, italijanske lire 517 do 520.

—d Curli, 11. febr. Devize. Berlin 10.27½, Holandija 211.25, Newyork 615, London 23.91, Pariz 44.27½, Milan 22.45, Brusel 46.40, Kodanj 115.50, Stockholm 137, Kristianija 112, Madrid 86.50, Buenos Aires 219, Praga 7.90, Dunaj 1.55.

—d Dunaj, 11. febr. Devize. Zagreb 465.25—469.25, Berlin 1162—1168, Budimpešta 127—129, Bukarešta 925—935, London 2707.50—2727.50, Milan 2515 do 2535, Pariz 5005—5045, Praga 877—883, Sofija 892.50—842.50, Varšava 81.25 do 83.25, Curli 11.287.50—11.337.50, Novi Jork 694—698, Amsterdam 23.875 do 23.975, Valute. ameriški dolarji 692 do 696, bolgarski lei 820—830, nemške marke 1161—1167, angleški funti 2700 do 2720, francoski franki 4980—5020, italijanske lire 2515—2535, jugoslovanski dinarji 1862—1882, poljske marke 81.75—83.75, romunski lei 912.50 do 922.50, švicarski franki 11.282.50 do 11.312.50, češkoslovaške krole 876 do 882, madžarske žigosane krole 126.25 do 128.50.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

12. februarja, sobota: Školjka. Red A.
13. februarja, nedelja: Miss Nobs. Izv.
14. februarja, ponedeljek: Miss Nobs. Red B.

Opera:

Sobota, 12. febr.: Tosca. Red E.
Nedelja, 13. febr.: Fra Diavolo. Izv.
Ponedeljek, 14. febr.: Koncert Josep Rijavec in Ciril Ličar. Izv.

Gostovanje Hudožestvenega teatra.

A. Čehov: Tri sestre.

»Striček Vanja«, »Tri sestre« in »Orešnjevi vrt« — troje varijacij iste labodje pesmi, polne melanholije in resignacije, a obenem tudi hrepenenja in vere v novo življenje. Astrov v »Vanji«, Trofimov v »Orešnjevi vrt« in Veršenin v »Treh sestrah« vsi verujejo, da more doseči slovo, Rusija, le preko dela do nove, višje sreče, in vsi trije govorijo, da treba delati, delati, potem pride sreča, pride vsaj čez dve sto tristo let. V proroški ekstazi upajo v bodočnost, a sedanosti se jedva upirajo. Le mladina ima še nekaj energije: Anja in Trofimov odhajata v svet boriti se za srečo, tudi Irina in baron Tusenbach se že odpravljata v Moskvo delat, a barona ubije krogla tik pred begom iz duhomornega malomeščja. Helena Seberjakova nima energije, da bi pretrgala zopne vezi z možem, profesoromskim blebetečem, socialnim trotom. In bi se zvezala z Astrovim, in tudi Maša vztraja ob tepčastem profesorju Kuliginu, odtrga se od Veršenina, oba brez odločne volje za dejanje, ki edino bi jih rešilo mrtvilo, ki jih davi. In takih paralel v usodi, značjih, besedah je mnogo v vseh treh Čehovih, čudovito lepih pesnitvah polnih slutenj, hrepenenj, nad, meditacij, mučenstva brez odprave, sil. Propadanje in propad plemiških posestev, ki jih zapravljajo ali Seberjakovi ali Ranjevski ali Prozorovi, smo gledali v vseh treh igrah. — Črešnjevovo čevlje ruskega naroda odpada v vseh treh v blato brutalno izpremenjenih socialnih razmer, toda eno samo drevesce — Anja — se morda reši, ker ima poguma se opreti na hrastič delavnega ljudstva. »Tri sestre« so najžalostnejša, najpretečnejša slika čisto ruskega

življenja, kar smo ga gledali v mojstrskih delih našega psihologa Čehova. Po obsegu tudi najdaljša. Le silajni igri hudožestvenikov je močno vzdržati občinstvo v napetosti od pol 8. do pol 12. pri igri, ki ima bore malo zunanega dejanja. Na čast naše publike je dejstvo, da je sledilo dramo od začetka do konca z nezmanjšanim zanimanjem ter je po predstavi iskreno izražalo umotnikovo svojo veliko hvaležnost za užitek, ki jih je prinesel Ljubljani moskovski hudožestveni teater. Predstava je bila zopet na vrhuncu popolnosti. Dame g. g. Čehova, Križanovskaja, Germanova in Orlova so bile vsaka zase vzorne, g. g. Kačalov, Masalitinov, Pavlov, Tarhanov in dr. so podajali zopet višje svojega znanja. Ansambliški prizori so bili kabinetski; tako živo in naravno smo videli igrati še redkokdaj. Skratka: predstava je bila vsakoz mojstrska. Venci, cvetlični dež in petje koncem predstave so le bled odsvit priznanja, ki živi v srcih naših gledalških posestnikov in ki ne umrje nikoli. Želimo si le enega: da bi jih videli, hudožestvenika, kmalu zopet v ruskih dramah!

Intendanci pa bodi veliki uspeh tega gostovanja navodilo: takih stagion nam treba še in še! Predvsem si želimo tudi gostovanj praškega Narodnega divadla pa zagrebškega, obojkega in beogradskega. Naj bi nam dotični ansambli prinesli svojih iger, čeških, hrvaških in srbskih! Da spoznamo slovensko dramatično slovstvo in slovensko dramatično umetnost! Koristno bo to spoznanje našim dušam, hrepenenjem in teh materijalističnih časih v kraljestvu lepote in resnice.

Fr. K.

Izid ljudskega štetja v Mariboru.

Jugoslovanski Maribor!

— Maribor, 12. febr. Službeni podatki o ljudskem štetju izkazujejo v Mariboru v celotnem 30.739 prebivalcev in sicer: 28.276 civilnega prebivalstva in 2463 vojakov. Med civilnim prebivalstvom je bilo 13.607 moških in 14.669 žensk. Z vojniki skupaj je bilo 16.070 moških. Med temi prebivalci je 24.640 jugoslovanskih državljanov, tujecev je 1702, med temi 22 vojakov, še neopredeljene državne pripadnosti pa 1860 civilnih oseb in 16 vojakov. Med Mariborčani je rimskih katolikov: 27.058 civilistov in 1006 vojakov; pravoslavne vere je 1350 vojakov in 222 civilnih oseb; grško-katolikov je 10 civilistov in 4 vojniki; protestantske konfesije je 812 civilistov in 9 vojakov, mohamedanskega veroizpovedovanja je 165 vo-

jakov in 2 civilista. Izraelitske vere je 61 civilistov in 1 vojak, drugim veram pripada 5 civilistov in dva vojaka, brez konfesije je 32 civilnih oseb.

Za svoj materni jezik je priznalo slovensčino kot materni jezik 20.374 civilnih prebivalcev in 555 vojakov, srbohrvaščino 776 civilnih oseb in 1764 vojakov, druge slovanske jezike 404 civilne osebe in 32 vojakov, nemščino je priznalo za svoj materni jezik 6455 civilnih oseb in 57 vojakov, italijanščino 93 civilnih oseb in 1 vojak, madžarščino 60 civilistov in 22 vojakov, albaniščino 33 vojakov, romunščino 7 civilnih oseb in 2 vojaka. Druge jezike pa 33 civilnih oseb in 71 vojakov.

To ljudsko štetje je vsemu svetu dokazalo to, kar smo Slovenci vedno in vedno trdili, da je Maribor po pretežni večini svojega prebivalstva slovensko torej jugoslovensko mesto, ki mu je samo nemški teror pod Avstrijo dal na zunanem nemško lice. S tem ljudskim štetjem je definitivno

padla fikcija nemškega značaja mariborskega mesta. Prepričani smo, da bo narodni in gospodarski razvoj že v prihodnjem desetletju, ko se bo vršilo novo ljudsko štetje, domačega izbrisal vsako sled nemškega življa v Mariboru in okolici.

Najnovejša poročila.

SESTAVA RAZMEJITVENE KOMISIJE NAPRAM ITALIJI.

— Beograd, 11. febr. Naša vlada je imenovala za člane razmejitvene komisije napram Italiji sledeče voljaške osebe: generala Dragutina Milojevića, polkovnika Borivoja Nežića, Milana Ječmenića in Mirka Popovića, kapetana korvete Klobučarića in kapetana fregate Stankovića. Razmejitvena komisija bo obstajala iz treh sekcij in sicer: sekcije za razmejitve pri Reki, sekcije za razmejitve na severni obali od Reke in sekcije za Dalmacijo. Delo posameznih sekcij razmejitvene komisije se prične v najkrajšem času.

AKO SE VRNEJO HABSBURGI.

— Bukarešta, 10. febr. List »Dinmenea« prinaša razgovor z italijanskim poslanikom o sporazumu med Italijani, Čehoslovaki in Jugoslaveni proti restavraciji Habsburgov. Poslanik je izjavil: Rimska kakor beogradska vlada sta doprinesli potrebni žrtvi za dosego sporazuma, upoštevajoč potrebo skupne fronte proti intrigam starega režima. Mi hočemo, da svet razume, kaj bi pomenila restavracija Habsburgov. Italijani bi bili ogroženi v Trstu in na Reki, Romuni v Transilvaniji in nevarnost bi bila velika za Čehoslovako kakor za Jugoslavijo. Poljska naj ne pozabi, da bi bila ona prva, ki bi trnela, kajti na njenem teritoriju se nahajajo parasične manjšine starega režima, ki hrepenijo po povrnitvi Habsburgov. Povrnitev bi spravila v nevarnost svobodo in demokracijo narodov, ki so se jedva osvobodili avstrijskih verig.

NOV AMERIŠKI NASELJENSKI ZAKON.

— Washington, 10. febr. Senatov naseljenški osek ni odobril zakonskega načrta, ki ga je sprejela reprezentantska zbornica. Osek predlaga, da naj se od 1. aprila 1922 za gotovo dobo določi za prispustitev tujcev v Zvezo države pet odstotkov števila oseh istih narodnosti, ki po zadnjem ljudskem štetju prebivajo v Zjed. drž. in ki imajo pogodbe, urejajoče naseljevanje. Italiji je določeno po tem načrtu število 57.157 oseh, ki bi se mogle izseliti v Ameriko.

AVSTRIJSKI NEMCI SE PRITOŽUJEJO RADI PLANINSKIH KOČ SÜDMARKE IN SCHULVEREINE.

— d Dunaj, 11. februarja. V današnji seji narodnega sveta so poslanci dr. Hampel in tovariši predložili zvezni vladi nujno vprašanje glede zaplenitve premoženja avstrijskih obrambnih in planinskih društev po jugoslovanski vladi. Interpelacija navaja, da so jugoslovanske oblasti klub določbam člena 267 mirovne pogodbe doslej neprestano lastnino nemškoavstrijskih državljanov ne samo zaple-

njalo, marveč celo likvidirale, in sicer na ta način, da je vlada po nizki ceni prisilno prodala premočnine in nepremičnine, ali pa da so nastavljeni sekvestri vnovčevali terjatve državljanov nemškoavstrijske republike. Interpelacija zlasti poudarja prisilno prodajo koč, last nemškoavstrijskega planinskega društva, šolskih poslopij in šol, ki so lastnina nemškega Schulvereina in vnovčevanje terjatev društva Sūdard v Gradcu. Navzile izpraznitvi pas-a A na Koroskem še vedno izterjujejo sekvestri, imenovani od deželne vlade v Ljubljani, hipotekarne dolgeve, katerih upnik je nemški Schulverein. Interpelanti staviijo zvezni vladi vprašanje, ali je pripravljena odrediti, da se nemškim obrambnim in planin. društvom glede njihovega premoženja v državi SHS podeli popolna zaščita v zmislu člena 267 mirovne pogodbe. — Posl. dr. Hampel utemeljuje to vprašanje, nakar mu zvezni kancelar dr. Mayer odgovori: Zvezno ministrstvo za zunanje posle se bori za zaščito interesov obrambnih in planinskih društev v Jugoslaviji ravno tako kakor za zaščito interesov vsake druge fizične ali juristične avstrijske osebe. Zaradi tega smo avstrijskemu poslanstvu v Beogradu že večkrat poslali potrebna navodila. Glede vnovčevanja terjatev obrambnih društev po jugoslovanskih sekvestrih je avstrijsko zastopništvo v Ljubljani dobilo nalog, naj v tem oziru posreduje. To le imelo tudi za posledico, da je slovenska deželna vlada obljubila, da bo ustavila postopanje sekvestrov, proti kateremu smo protestirali. Pogajanja zaradi razveljavljanja sekvestrov v Beogradu so dospela doslej le do razpravljanja o predhodnih vprašanih glede programa porazgovorov. Na prošnjo jugoslovanskih zastopnikov, ki se udeležujejo pogajanj, pa so se ti porazgovori odgodili do 20. t. m. zaradi notranjih posvetovanj. Poedini primeri zaplenb se doslej sploh še niso razpravljali. Šele v zadnjem času je avstrijsko poslanstvo v Beogradu zopet dobilo nalog, naj se v vsem poudarkom zavzame za zaščito interesov omenjenih društev. Jaz sam se bom pobrigal za to, da bom pri vsaki priliki tudi poudaril. — Nato je posl. dr. Hampel stavil nastopni predlog, ki ga je zbornica sprejela: Zvezna vlada se pozivlje, da v zmislu člena 267 mirovne pogodbe posreduje pri jugoslovanski vladi, da ustavi nadaljnjo prisilno prodajo imovine nemškoavstrijskih državljanov in prisilno vnovčevanje n-avstr. terjatev. Vlada naj pri bodočih pogajanjih z vlado drž. SHS ravno tako zadostno štiti imovinsko-pravne interese poednih obrambnih društev, kakor drugih nemškoavstrijskih fizičnih in jurističnih oseh.

Opomba: Priponitni je, da so nekatera nemška obrambna društva, v prvi vrsti Südmare, odkrito iredentistična društva, ki delujejo z vsemi sredstvi na razpad države in odtrganje gotovih delov, zlasti Štajerske, od Jugoslavije. Naravno, da bo za ravnanje jugoslovanskih faktorjev napram takim društvom merodajen način delovanja navedenih institucij.)

Sokolstvo.

— Sokol II. Danes zvečer ob 8. poslovinli večer v gost. pri Mraku, ne kot je bilo pomotoma javljeno za 11. Vstop prost.

— Na družabni sestanek vabim odbor Sokola I. njegove odseke. odbor društva za zgradbo in njegove odseke v soboto 12. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni Zupanič. Abacilve cesta. — Razgovor o društvenih zadevah. Starosta: dr. P. Pestotnik.

— Sokolsko društvo v Sp. Šiški vabi na predavanje o vzgoji v šoli in med domom, ki se vrši dne 12. febr. 1921 ob 20. uri v I. razr. deške ljudske šole v Šiški.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški ima svoj redni občni zbor, z običajnim dnevnim redom, v nedeljo 13. t. m. ob 2. uri popoldne v sokolski telovadnici. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Dramatični osek Sokola VI. uprizarji v nedeljo, dne 13. februarja t. l. ob pol 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču igraoz »Ljubimkanec«. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Seja odbora JSS, se vrši 26. in 27. februarja v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata. K seji odpošlje vsaka župa po enega zastopnika.

— Sokolski kolektor za leto 1921 je razprodan. Bratska društva, ki so dobila kolektor pozivljamo, da čimprej poravnajo račun.

— Legitimacije in snaki. Radi neprilicanih ovir se je razpošiljanje legitimacij in znakov nekoliko zakasnelo. Bratska društva prosimo nekoliko potrpljenja. Društva, ki so niso naročila legitimacije, naj to takoj store.

— »Sokolščak«. List za naraščaj Izšla je prva številka s sledečo vsebino: 1.) Sokolščak. 2.) Našim čitateljem. 3.) 2. februarja v letu 1915. 4.) Zgodovina

telovadbe. 7.) Proste vaje za ženski naraščaj za leto 1921. 8.) Glasnik. List stane letno 36 K. Bratska društva pozivljamo, da naroče list in da ga širijo med mladino. Društva naj naroče tudi po več iztisov skupno ter naj potem razdelijo list med naraščaj. Opozorjamo zlasti na proste vaje za naraščaj, ki so objavljene v tej številki.

— Nove sokolske knjige. V založbi Saveza je izšla nova knjiga: Dr. Ljudevit Pivko: Kratka metodika telovadbe ter stane 10 K. Dalje dr. Lj. Pivko in Adolf Schaub: Telovadba. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sestavu. Stane 20 K. Zadržja je izšla v založbi Slovenske Sokolske Matice ter se doblva letotako pri Savezu. Obe knjigi stajnujo potrebni za vsakega vaditelja. Vsako društvo jih mora imeti v svoji društveni knjižnici.

— Občni zbor Sokola II. v Ljubljani se je vršil dne 30. prosinca t. l. iz poročil društvenih funkcionarjev je posneti, da se je društvo kakor tudi njegov osek na Škofljici v tem letu lepo razvijal. Tako posnamemo iz načelnikovega poročila, da je telovadilo v 109 večerih 2671 telovadcev, v 99 večerih 1861 moškega naraščaja in v 92 večerih 3838 moške dece, iz poročila načelnice da je telovadilo v 114 večerih 2782 telovadkinj, v 94 večerih 3168 ženskega naraščaja in v 81 večerih 2416 ženske dece; iz blaginjskega poročila, da znaša konec upravne dobe 1920 društvena imovina 89.975.08, z vrednostno inventarja vred pa društveno premoženje skupaj 61.005.08. Smrtna kosa, ki tudi to leto ni prizanesla društvu, je ugrabila med drugimi tudi zaslužnega sokolskega delavca, podstarosta brata Jakoba Smoleta. Izmed sklepov občnega zbora nam je navesti zlasti določitev ustanovitve na 400 K, vplivanja na 10 K, članarine na 24 K na

leto. Pri volitvah je bil izvoljen sledoči odbor: starosta brat dr. Oton Petič, podstarosta brat dr. Vladimir Korštnik, podstarostinja sestra Marija prof. Šiševe, načelnik brat Ivan Pavlin, načelnica sestra Marija Butala, tajnik brat Ladislav Gahršek, blaginjski brat Alexander Vajavec, predsednik izobraževalnega odseka brat dr. Rudolf Moie, marikar, gospodar in predsednik glasbenega odseka brat Anton Vidmar, marikarica sestra Anica Bambič, občinski bratje in sestre: Anton Petrovič, Drago Vahtar, Jernej Šturm, Marija Puhova, kot namestniki oziroma namestnice na brata oziroma sestre Franc Čermak, Anton Sever, Mara Čukova, Olga Gillich.

Društvena verti in prireditve.

— Občni zbor »Splošnega slovenskega ženskega društva« se vrši v nedeljo, 13. t. m. ob 4. uri popoldne na magistratu. Dnevni red: Poročila predsednice in odbornice ter volitve. Ker se vrši letos v Ljubljani kongres »Narodnega ženskega Saveza SHS«, treba s pripravami začeti že sedaj; zato naj bi se članice polnoštevilno udeležile občnega zbora.

— Sestanek vseh odsekov Gospodarskega naprednega društva za šentlakovski okraj, ki je bil določen na ponedeljek dne 14. t. m., se ne vrši. Za prihodnji sestanek se bodo poslala pismena vabila.

— Društvo slovenskih živinozdravnikov ima redni občni zbor v soboto dne 19. februarja ob 14. uri v Ljubljani pri Novem svetu, Prešernova soba. Radi važnosti se pričakuje polnoštevilna udeležba. Odborova seje navznotar ob pol 11. uri. Samostojni predlozi se morajo najmanj 24 ur prej predložiti odboru. Odbor.

— Produktivna zadruža čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom vsakdanjo prodajo usnja, opozarja na I. redni občni zbor, ki se vrši dne 20. svečana ob 9. dopoldne v Narodnem domu.

— »Občni zbor orkestralnega društva »Glasbene Matice«. V soboto 29. januarja 1921 se je vršil v mali dvorani filharmoničnega društva občni zbor orkestralnega društva Glasbene Matice za leto 1920/21. Društveni načelnik dr. Karlin je v splošnih potezih poročal o glasbeno kulturnem delovanju društva v pretečenem letu. Načelnik je poudarjal, da je namen društva, da se povzpne kolikor mogoče visoko v godalnem orkestru in da dobi po možnosti iz orkestralne šole Glasbene Matice glasbenike za pihala, trobila in tolkala ter se tako razvije v Slov. filharmonijo, ki bi člani bi bili enako kot pri pevskem zboru Glasbene Matice poštrevovalni domači glasbeniki. Občni zbor je nato na predlog načelnika sklenil razvoj društva primerno izpremembo društvenega poslovnega reda. Ustanovni član postane, kdor plača ustanovni znesek 125 dinarjev, redni izvršujoči člani pa plačujejo članarino po 1 dinar na mesec; isto članarino plačujejo izredni neizvršujoči člani. Dalje se je enoglasno sklenilo na novo ustanoviti odborniško mesto podnačelnika in opustiti mesto dirigentovega namestnika. Poročila tajnika in blaginjska je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje. Na predlog blaginjske je občni zbor izbral iskreno zahvalo dosedaj edinemu ustanovnemu članu trgovcu Ivanu Jeladinu ml. in ostalim dobrotnikom ki so prispevali manjše zneske. Po končanih volitvah se je novi odbor konstituiral sledeče: načelnik dr. Ivan Karlin, podnačelnik Josip Birsa, blaginjski dr. Milko Lubeč, tajnik Avgust Pertot, arhivar Mirko Klemenčič in odbornika gospa Jela dr. Korunova in Anton Lajovic.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za: »Jugoslovensko Matico«. G. Ivan Burdian, nadučitelj v Ponikvi ob Juž. žel. K 110, ki so se zbrale na veseli svatbi g. učitelja Leona Dobnika z gospićo Marijo Pepelnjak v Ponikvi ob Juž. žel. in učitelstvo iz Preserja pri Ljubljani zbirko K 90. (darovali: Nika Vidmarjeva, Milica Mrzlikarjeva, Marija Janova, Ter. Grebenčeva, Jelica Korbarjeva.) Skupno K 200.

»Gospodarski Zvon«. G. Ivan Burdian, nadučitelj K 110, zbirko na svatbi g. učitelja Leona Dobnika z gospićo Marijo Pepelnjak v Ponikvi ob Juž. žel.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Zagatenje: London Hospital poroča, da vporabljajo grenčico »Franz-Josef« pogosto pa vselej s polno zadovoljivim uspehom.

— Dober dan! in nikakih bolečin ne boste imeli, če vporabljate Fellerjevo Elsa fluid in Elsa kroglice. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici Elsa fluida 42—K. 6 škatlice Elsa-kroglice 18—K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so Fellerjeva obrazna pomagala močnejše vrste 15—K. Fellerjevo pravo medicinsko Hiljino mlečno milo z znanko »Elsa« 19—K. Fellerjeva Tanokina pomagala za rast last veliki lonček 15—K. — Tudi vsi drugi Elsa izdelki trdke Engen V. Feller v Donji Stubici, Elentrg št. 238, na Hrvatskem, se vseskozi zanesljivo in priporočljivo. (8346)

Schicht

Pozdrav iz starih časov

Je, se od nekdanj kot najboljši priznana in preizkušena, prava

„Schichtovo milo“

z znamko „Jelen“,

Kakšno nam prihrani ves trud in vso skrb pri pranju, dones tako dragoga perila. Milo z „JELENOM“ dobi se v poznati, izvršni kakovosti v naslednjih velikostih:

1/2 kg komadi, 2-debel.

1/2 kg komadi, 4-debel.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

Proda se dobro ohranjen modroc
na vmeti (Federmatratze). Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 1072

Proda se nova rjava konjska prsna
oprema, novo voz na peresih, malo re-
zno, luno moško kolo in stroj za
izdelavo sadavice. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 1076

Zobotehnik
operat. in tehnično opremo se želi
združiti z zdravnikom v Jugoslaviji,
najraje v Mariboru ali Zagrebu. Ponu-
dba pod „Zobotehnik 1046“ na upravo
Slov. Naroda. 1046

Cunje
bele in desicirane za značilne
stroje, ki jih dobijo
vsako množino pri V. Panholzer,
Ljubljana, Pražakova ulica. 1088

Išče se hišna gospodinja
za na deželo
za trgovsko
vsa hišna dela. Pogoji so varčnost,
pričnost in poštenost! Staro od 30—45
let. Naslov pove uprav. Slovenskega
Naroda. 1080

Gospodična, večša vseh pisarniških
in korespondenčne, išče mesta pri kakem
podjetju. Eventualno sprejme mesto
blaginčarke ali kontrolistke v kavi-
trgovini. Nastop lahko takoj. Cenjene
ponudbe na upravnistvo „Slovenskega
Naroda“ pod „Samostojna moč/1071“

Viktorija Panholzer
Ljubljana, Pražakova ulica,
kupi vsako množino papirnatih od-
padkov, staro železo, staro kovino, cunje
belo glazirano in druge take odpadke.

Hiša v Ljubljani naproda.
Obstoji iz 10 stanovanj, ene velike kleti
z dvigalom in velikim dvoriščem in
vrtom. Eno stanovanje, obstoječe iz 5
sob, je kupcu takoj na razpolago. Cena
je Din. 3/5.000.— Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 1050

Proda se skoraj nov gram-
fon s ploščami,
petrolejka, 2 spodnja modroca (mreža),
5 m dolga lestva, samokolnica, ročni
štirikolesni voziček za 600 kg teže,
čisto nov. Polzve se v gostilni pri Ciri
in Metodu, Hradečkova v. 76. 1048

Proda se
lepo posvetilo na hribih, obstoječa iz
64 orlov gozda, nji, travnikov in pa-
nikov. Njive so posejane. Pri hiši je
vse orodje, vse, kar spada k posvetju.
Polzve se pri Podobniku, Novi Vod-
mat 145, gostilna. 1065

Pri premožnostih se sprejme za čas
zidanja obsežnih visokih gradenj
stavbeni risar. Ponudbe za to časno
mesto z navedbo dose-
danega službovanja in zahtevno plače
se naj vpošljejo na uprav. Slov. Naroda
pod geslo „Stavbeni risar“. 1079

Bukova drva
kupim presto vagon. Obvezne ponudbe
na: Ljubljana, poštni predal 151. 1075

Kupim
vedno žago z enim ali dvema venci-
skima jermoma kompletno, kolo bi
poslal v Bosno ali sprejemel mojstra,
ki je sposoben napraviti vodno žago.
Naslov: Gnjec & Petrovič, Sarajevo,
Aleksandrova 80. 1069

Prodajam 2 vagona
prvo vrstnega štajerskega jabolčnika,
dalje več vagonov pristnega štajerca
leta 1920 iz ljubljanskih gor. Proda
se tudi registrirna blagajna za K 7000.
Vprašanja na poštni predal 164, Ljub-
ljana. 1062

Strešni stol
se cena proda, 28 m dolg, 7 m širok.
Jeranova ulica št. 13, Trnovo. 1063

Knjigovodja, zmožen slovenskega,
nemškega, italijanskega jezika, išče službo. Ponudbe na
Černjava Karl, tovarna testenin, Hirska
Bistrica. 1066

Zaganje drv z motorjem se
priporoča po najnižji ceni in točni
postrebi. Marija Pnel-
har, Poljanski nasip 22, I. nadst. 1084

Kupim pismene znamke
cele zbirke kakor, plebscitne, vojno-
poštne in stare znamke, na ovitkih ali
posame. Pri večjih objektih pridem
sam. F. Pirehan, Maribor, Gregor-
čičeva ul. 16. 1028

G. F. Jurásek
uglaševalce glasovirjev in irgo-
veo z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Proda se cena! krasna velika kopal-
nica na banji iz cinkaste
pločevine, veliko atensko zrcalo, pri-
pravno za močni salon, 6 stolov iz me-
cesnovega lesa, prevlečenih z bar-
nom, umivalna miza z marmornato
ploščo in okvirjem, 2 nočni omari z
marmornatimi ploščami in 2 poseli.
Natančni naslov se polzve pri uprav.
Slov. Naroda. 1030

Večja množina pocinkane pločevine
po nizki ceni se proda pri L. Podboju
Sv. Petra cesta 95. 973

Nova železna koleca za hunte
z medenim voškom v tečajih, širino-
ok 60 cm, proda F. Supica, Ljub-
ljana. 1023

Trgovina z močnim blagom v kakem
nem kraju se kupi ali vzame v na-
jem. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod
„Trgovina ali 1012“. 1012

Trstja za stroje izdeluje in prodaja
na dvelo in drobno m² po K 480 pri
večjih naročilih znaten popust. Stelzer
Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Elegantno novo pohištvo
(jedilnica in spalnica) je naproda. Kiri-
pove uprav. Slov. Naroda. 944

Zelo lepe obrezane ciprese
za grobove, vrtno ograje (visočine 1 do
2 m) se samo v večjih množinah od-
dajo. Naslov pove upravništvo Slov.
Naroda. 942

Učiteljica prevzame pouk slovenske
in nemščine in nemščine
ter ostalih šolskih predmetov. Dupisi
pod „Pouk 993“ na upravništvo Slov.
Naroda. 993

Kdo odda akademika
s sobo, event.
je s enim gospodom? Ponudbe pod
„A. P. Stan 1022“ na upravo Slov.
Naroda. 1022

Prodajam 2 konja, lahko, napo-
lno in lovski voz. Naslov pove upravo
Slov. Naroda. 1055

Sprejme se gospodična za trgovino
zmožna tudi korespon-
denca. Lahko tudi z deželo. F. Batel.
Ljubljana, Stari trg 23. 1057

V Beograd ali Zagreb želi ti go-
spodična za vzgojite-
lico k enemu ali dvema otrokoma.
Ponudbe pod „Vzgojiteljica 1058“ na
upravo Slov. Naroda. 1058

Soba s hrano išče gospod,
tudi zunaj mesta. Ponudbe pod „Višji
uradnik 105“ na upravništvo Sloven-
skega Naroda. 1059

Dve gospodični, nradnici,
išče prazno ali meblirano sobo s
hrano ali brez hrane event. proti na-
gradbi s premožem. Ponudbe pod „Pre-
mog 1060“ na upravništvo Slovenskega
Naroda. 1060

Iščemo v nakup kontrolno
blagajnico (Registrier-Kasse) E. Se-
nel i drug, Zagreb, Piljar
broj 21. 1064

Trgovski pomočnik,
vešč mešane stroke, išče službo. Ponu-
dba pod „Nastop s 1. marcem 1067“
na upravo Slov. Naroda. 1067

Dva gospoda se sprejemeta
na hrano. Vprašati Ogrinc, Gospo-
darske c. 12, I. nadst. 1068

Proda se srebrno jedilno orodje,
nastavki, kozarci, steklenice za vino,
vrčki, namizno perilo, aparati za pivo
in druge potrebščine za restavracije.
Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 1065

Ponujam prvovrstno belo
apno
zagorsko, v kosih. Za reference g. R.
Mittelbach, Industrijske. Hugo Wit-
thalm, Zagorje ob Savi. Prosim za direk-
tne ponudbe. 1037

Iščemo se neveste s pre-
moženjem ali brez pre-
moženja. Ponudbe je poslati
na Gospodarsko
pisarno v Mariboru, Milska
ulica 32. 1049

Uradno dovoljena za 20 let ob-
stoječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica boljših služb
G. Flux
Gospodarska ulica 4, I. nadstropje levo.
2 gospodični s otrokom za tu in proč
dobre, znane fine hiše, plača po dogo-
voru, 3 vrtnarje na Hrvaško, v Bosno
in okoli Ljubljane, mnogo kuharic
tudi k 1—2 osebam za tu in proč, 4
sobarice, 10—15 deklet za vsako delo
1 l. d.

priporoča in išče osobe vsake vrste za
za privatno, hotele in tvrdice. Reflek-
tura se samo na dobra spričevala ali
na pridne začetnice.
Pri zunanji naročilih znanke za odgovor.

4 Izložbena okna
kompletna z roletami in brušenimi stekli,
velikost 140x290 cm lina na prodaj
Obrtna centrala v Ljubljani, Pražakova
ulica 3. 1045

5000 K dobi,
kdo mi da stanovanje 2 do 4 sob s
kuhinja in priključniki takoli pozno.
Ponudbe pod „Obrtnik brez otrok 680“
na upravo Slov. Naroda. 60

Blodov:
bukovih lesih, zdravih, se za takojšnje
dobavo kupi vsako množino preste va-
gon. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda
pod „Hodi 1010“. 1010

Izurnjeno strojeplisko,
popolnoma zmožno slovenske in nem-
ške stenografije sprejme Jugoslovansko
inženirsko podjetje v Mariboru. 959

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo. —
VIKTOR GLASER, lesna trgovina
na Ruše pri Mariboru. 230

Pozor, trgovci s klobuki!
Vsakovrstne klobuke od 150 K naprej
mam v velikih zalogi; tudi lepe velourne
klobuke. **Franjo Cerar, tovarnar v**
Stobu, pošta Domžale. Tovarna je
oddaljena 7 minut od postaje Domžale.
Cene primerno nizke, postrežba točna.

Trgovski sodrudnik
z dobrim pomočnim izpričevalom
želi službo v trgovini v mestu ali na
deželi. Nastop lahko takoj. Ponudbe
pod „Trgovski pomočnik 996“ na
upravo Slov. Naroda. 996

Kosti vsako množino ku-
puje po najvišjih
cenah V. Pan-
holzer, Ljubljana, Pražakova ul.
1059

Kupijo se
še dobro ohranjeni instrumenti za tem-
buraški zbor, tudi posamezni. Ponudbe
z navedbo cene na **Albin Sinkovec**,
brivec, Glince 149. 1053

Elegantne moške listnice
dalje listnice za nakarje, damske tor-
bice in denarice iz prima usnja izde-
ljajem po naročilih in po nizki ceni.
Ugodno za trgovce! Sprejemam tudi
popravila. M. N. Ljubljana, Kolizej št. 49.

Mlad mož
relo vesten, vešč slov., nemšk. ter
francoskega jezika v govoru in pisavi,
nekoliko knjigovodstva, išče primerne
službe. Ponudbe na „R. P. 435/1073“
na uprav. Slov. Naroda. 1073

Radi preselitve obrti je naproda
lepa moderna hiša tik predmestja Ljub-
ljane, blizu glavne ceste. V hiši se
dobi lahko takoj moderno stanovanje s
4 sobami, kuhinjo in drugimi priklju-
čniki. Hiša ima lepo suho klet, pora-
bno za vsako obrt. Polzve se v uprav.
Slov. Naroda. 1074

Hiša in vila na Glincih
hšt. 37 in 1
ob Tržaški cesti z gospodarskimi po-
slopji in vrtovi se skupaj ali posamezno
zamenja za primerno hišo ali vilo v
Ljubljani v bližini središča mesta ali za
malo graščino proti primernemu dopla-
čilu z ene ali druge strani. — Ponudbe
na lastnika **Jon. Tribuš, istotam**. 1056

Hrano zastoji
dam rodbini, ki bi odstopila kuhinjo
ter opodine in zvečer eno sobo za ser-
viranje abonentom. Dupisi pod „Dobri
kuharica“ na anonimno ekspedicijo Al.
Matolič, Ljubljana. 1020

Naznanjam slavnemu občinstvu
otvoritev
nove lekarne
pri sv. Petra cerkvi v Ljubljani.
1019 Mr. ph. Anton Uštar.

Pozor, brivci!
Dve elegantni brivski toaletni garnitura
in sicer 2 ogledali, 2 mizici in 2 stoli
se prodasta. Tudi nekaj brivskega pe-
rija se odda. Natančneje: **Š. Strmol**,
Pod Trando 1, Ljubljana. 1070

Buen posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Globoko užalošeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je srčnoljubljena soproga ožir. hčerka sestra, svakinja in teta. gospa

Josipina Pisansky roj. Starin

soproga pisarniškega pristava

v petek, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne po kratki mukepolni bojezni mirno in bogudano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo dne 13. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Dolenjska cesta 11 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1921.

Žaljoči rodbini: Pisansky-Starin.

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujem vsem, ki so o pri-
tiki izgube mojega moža, ožir. strica, gospoda

Alojzija Černiča

tako srčno izkazali svoje sožalje, častit duhovščini,
gospodom orožnikom, ki so blagopokojnemu darovali
žalni venec in končno vsem, ki so ga v tako obilnem
številu spremili k zadnjemu počitku.

Št. Vid pri Stični, 8. februarja 1921.

Alojzija Černič roj. Zupančič, soproga. —
Anica, hčerka.

Zahvala.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in nas tolažili v bo-
lezni in ob smrti naše dobre matere

Ane Dimnikove

gž. J. Šentjanc in J. Herman in drugim zvestim prijateljem drage pokojnice za
požrtvovalni trud in zvesto stražo ob najhujših urah, g. zdravniku dr. Jenšterju
za lajšanje pokojničnih telesnih bolečin, g. kaplanu Francu Urlebu za zadnjo
potnico, vsem, ki so prišli kropit drago pokojnico in vsem, ki so ji prinesli
cvetja in vencev, Sokolskem društvu v Trbovljah za častno stražo ob mrtvaškem
odru g. župniku J. Caslu in drugim duhovnikom za molitve in pogrebno opravi-
lo, g. učitelju Oskarju Molu in njegovemu pevskemu zboru za v srce segajoče
žalne pesmi, g. J. Draksterju in g. St. Pavliču in njunima delavskima godbama
za lepe žalostinke, gđ. Lj. Roblekovi, gg. Maši Gromovi, Knažljovi, Keršmanovi,
Kokaljevi, Ludvikovi, Potočnikovi, Podkrajškovi kot zastopnicam glavnega vod-
stva Ciril-Metodove družbe, St. Jakobske, St. Petrske, Trnovske in Prvo mestne
podružnice Ciril-Metodove družbe, Splošnega slovenskega ženskega društva, Zen-
skega telovadnega društva in kluba Primork v Ljubljani, gg. inšpektorju Ludviku
in nadrevidentu Keršmanu kot zastopnikoma St. Petrske moške podružnice Ciril-
Metodove družbe v Ljubljani, zastopnicam in zastopnikom podružnic Ciril-Meto-
dove družbe v Litiji, Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, telovadnim društvom „Sokol“
v Litiji, Zagorju, Radečah, Hrastniku, Trbovljah, gasilnemu društvu v Trbovljah
za izraženo sožalje in častno spremstvo pokojnici iz njene hiše do njenega groba,
g. Milki Potočnikovi in gg. J. Velkavru in J. Kosu za lepe poslovilne govore na
grobu nepozabne, dobre prijateljice, nevstrašne slovenske borilke in zveste Ciril-
metodarke, g. organistu Ličarju za poslovilne slovenske pesmi pri mašah zadušni-
cah, kakor si jih je draga pokojnica želela.

Hvala Vam vsem tisočim, ki ste prišli od blizu in daleč spremiti pokoj-
nico do groba, da je bila po tolikem deju in tolikih bojih veličastna ta njena
zadnja pozemska pot.

Hvala vsem, ki Vam je v blagem spominu naša zlata „slovenska mati“.

Trbovlje, dne 12. svečana 1921.

Žaljoči ostali.

Payrntica v Vevbuh naznanja tužno vest, da
je njen dolgoletni obratovodja električnega obrata,
gospod

August Quaizer

danes preminul.

Pogreb se vrši v ponedeljek iz Vevb na poko-
pališču v Dev. Mar. v Polju.

Vevbo, dne 12. svečana 1921.

Kateri manufakturni ali konfekcijski
trgovci bi odstopili del svojega lokal-
a krojaškemu mojstru v Ljub-
ljani ali Mariboru. Grem tudi kot pri-
krojalec. Ponudbe pod „Takoj štev.
2/975“ na upr. Slov. Naroda. 975

Išče se nitelj za poučevanje klavirja.
Ponudbe pod „L. V. št. 39/1078“ na
upravo Slov. Naroda. 1078

Posedstvo naproda
Proda se poslopje, sestojče iz 2 dvo-
nadstropnih hiš, obrtne delavnice in
skladišča s prostornim skupnim dvori-
ščem, Poslopja v dobrem stanju. Lega
v znanem obrtno-trgovskem centru Slo-
venije na prometnem kraju. Zelo ugodna
za trgovino ali industrijsko podjetje.
Cena 250.000 dinarjev, polovica event.
lahko ostane vključena. Pojasnila daje
iz prijaznosti Občeslovensko obrtno dr-
štvo v Celju. 1051

Stroji za rezanje
furnirja
ter vsi stroji za obdelovanje lesa
in orodje točno dobavno
V. Marsano „TIMEX“
Zagreb, Nikolčeva ul. 8

Hiše, zemljišča.
Gostilna v Prevaljah in pri Mariboru,
majhne hiše pri Mariboru, prevzem
trgovine z mešan m blagom, dober po-
ložaj, kupčijska hiša prve vrste, mlin
z močno vodo v Rta bogati pokrajini,
hotel z izborno lego na Kranjskem,
več posestev pri Mariboru, Ptuj, indu-
strija s hišo, stavbišča, polja. — Znamka
za odgovor. Realiteta pisarna „Rapid“
Maribor, Gosposka ulica 28. 1081

Kateri manufakturni ali konfekcijski
trgovci bi odstopili del svojega lokal-
a krojaškemu mojstru v Ljub-
ljani ali Mariboru. Grem tudi kot pri-
krojalec. Ponudbe pod „Takoj štev.
2/975“ na upr. Slov. Naroda. 975

Išče se nitelj za poučevanje klavirja.
Ponudbe pod „L. V. št. 39/1078“ na
upravo Slov. Naroda. 1078

Posedstvo naproda
Proda se poslopje, sestojče iz 2 dvo-
nadstropnih hiš, obrtne delavnice in
skladišča s prostornim skupnim dvori-
ščem, Poslopja v dobrem stanju. Lega
v znanem obrtno-trgovskem centru Slo-
venije na prometnem kraju. Zelo ugodna
za trgovino ali industrijsko podjetje.
Cena 250.000 dinarjev, polovica event.
lahko ostane vključena. Pojasnila daje
iz prijaznosti Občeslovensko obrtno dr-
štvo v Celju. 1051

Stroji za rezanje
furnirja
ter vsi stroji za obdelovanje lesa
in orodje točno dobavno
V. Marsano „TIMEX“
Zagreb, Nikolčeva ul. 8

Hiše, zemljišča.
Gostilna v Prevaljah in pri Mariboru,
majhne hiše pri Mariboru, prevzem
trgovine z mešan m blagom, dober po-
ložaj, kupčijska hiša prve vrste, mlin
z močno vodo v Rta bogati pokrajini,
hotel z izborno lego na Kranjskem,
več posestev pri Mariboru, Ptuj, indu-
strija s hišo, stavbišča, polja. — Znamka
za odgovor. Realiteta pisarna „Rapid“
Maribor, Gosposka ulica 28. 1081

Prodajni hišo z vrtom,
pivo, sadnim vrtom ter nekaj gozda v
laškem pri Celju. Posredovalci izklu-
peni. Marija Pohl, Laško pri Celju. 95

ERJAVEC & TURK
Trgovina z železnino
„Pri Zlati lopati“ 114
(prej Hammer Schmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkve.
Zaloga cementsa.

Prost izvoz!

Šivalne stroje in vozilna kolesa
najfinije izvršitve razpošilja zopet po vsej Jugoslaviji
A. Weissberg, Wien, II., Untere Donaustrasse 23/5.
Hrvatska korespondenca. Cenovniki zastoni.

Anončni zavod Drago Beseliak
Ljubljana, Cankarjevo n. 5.
Oglasni oddelček sprejema oglase vseh vrst v vseh listih v tu in in-
ozemstvu. Prerabljeni, naslovi, preštane zastoni. Nudi vsestransko obsežno
ugodnost. Oskroji ključje. Dopolnjuje v vseh jezikih.

Stavbišče za vilo,

Idealna lega s krasnim razgledom,
v središču Ljubljane, se prodaja. Cena
60 kron m². Vprašanja pod šifro
„K. Dr.“ na Anon. zavod DRAGO
BESELIJAK, Ljubljana, Cankarjevo
nabr. št. 5. 994

Kupim večje posestvo

na Gorenjskem. Glavni pogoj
moderna hiša in solidna gospodarska
poslopja. Ponudbe na Anon. zav.
DRAGO BESELIJAK, Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 5. 995

Kraljevina S. H. S. 1921.

Almanah izide v krasni obliki in okusni izdaji in bo za vse kro-
ge kot vodilna knjiga po Jugoslaviji z ozirom na postane-
ni in razvoj, ustroj in industrijski in trgovski razvoj kraljevine. Glav-
no uredništvo v Novem sadu je poverilo zastopstvo za Slove-
nio in Dalmacijo tvrdi Drago Beseliak, Anon. in Anon. zavod
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5, ki prevzema izključno vsa
naročila in plačila za knjigo in oglase. Almanah bo tiskan v 4
jezikih in več tisoč izvodih. Knjigo in oglaševanje v njej to-
lo priporoča: Glavno uredništvo Almanaha Kraljevina S. H. S. 1921
Novi sad.

Iščemo

pisarstvo moč, kot tajnik, popo-
loma zmožno slov. in nemškega je-
zika v govoru in pisavi ter z zna-
njem stroještva. Sprejme se le po-
nudnica s potrebnimi referencami.
Svojerodne ponudbe v slov. in nem-
škem jeziku pod šifro „TANICA“ na An-
on. zavod Drago Beseliak, Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 5. 993

Največja zaloga

klavirjev in pianinov v Ljub-
ljani. Tvrdka J. Dolenc, Ljub-
ljana, Hlišerjeva ul. 5, pri-
poroča v nakup najboljših in-
strumente prvovrstnih tovar-
ne po solidnih in zmernih cenah.

Nudi se prilika za prevoz blaga,
nudi se pohištva, ali sliknega iz
Hrv. primorja (Kraljevice, Bakva) v
Ljubljano. Naslov pove upravnstvo
Slov. N. roda. 1085

Informačni zavod Drago Beseliak
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
Oblasoveno koncesioniran. Točne informacije o premoženju,
zvezah, dobavi blaga in plačil. — Kulantne cene. — Bloksistem. —
V zvezi z vsemi svetovnimi informačnimi zavodi

Suknarnica, tvornica obleke in perila
R. Kassir, dr. z o. z. Graz, Jakomini-gasse 23.
Najzmožnejša tvrdka te stroke.
Naš potnik je na potu.

Proda se po nizki ceni radi stalne pre-
selitve hiša z
vrtom. Polze se Wolfova ulica 6/1.
Rapunik. 104

Oglase za
„Neue Freie Presse“ 9708

preizkušajo svi anončni zavodi in generalno
zastopstvo za Jugoslavijo: **Blocknerov**
anončni zavod, Zagreb, Jur-
ovska ulica 31. Telef. 21 63.

Klavirje uglašuje in
popravlja
solidno in točno

Feliks Pouze, Ljubljana,
Tržaška 45.

Nogavice

z znamko „ključ“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastoni.
Par nogavic znamke „ključ“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić

Ljubljana, Resljeva cesta 9
se proroča za vsa v to stroko
spadajoča dela. 235

Avto

v dobrem stanju, samo novejši
type ter prvovrstne znamke
se kupi.

Ponudbe s navedbo cene, moči in si-
stema je poslati pod „Avto 330/990“
na upravo Slov. Naroda. 990

Posestvo

kupim na Kranjskem. Glavne zahteve
v lepem zdravem kraju, ugoden dom,
dobra gospodarska poslopja. Zemljišča
vsaj nekoliko oralo, čim več tem bolje
Elektrika in vodovod posebno všeč.
Ponudbe naj dobro opišejo ves objekt
in navedo zredno ceno ter se pošljejo
na upr. Slov. Naroda pod „Posestvo/
852“. Diskretnost strogajamčena. 882

Carinsko

posredovanje

izvršuje najtočneje po najnižjih
cenah 419

F. & A. Uher

špedicijsko podjetje
Maribor. Ljubljana.

Konkurence

zmožen

je samo oni trgovec, ki dobi
blago iz prve roke Koruzo, oves,
pšenico itd. dobite najceneje
franko vsaka železniška postaja
v Sloveniji pri

B. Surjak i drug.
Zagreb, Gundulićeva ul. Br. 58.

Iv. Jax in sin

Dunajska c. 15., Ljubljana.

šivalni stroji
in stroji za pletenje
izborna konstrukcija
in elegantna izvršitev
iz tovarne v Lincu
Ustanovljena l. 1867
Vezenje po naročilu brezplačno

Pisalni stroji „Adler“

Ceniki zastoni in franko.

Kolesa iz prokih tovarn:
Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Začasno znižane cene.

Zahtevajte
cenik

zastoni

n poštne prosto

H. Suttner

Ljubljana 4,
Mostni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine
Lastna protokolirana tovarna ur v Švic

Učenci se sprejme v trgovino z me-
nim blagom. Ivan Slavinec.
Smarjno pri Luti. 1011

Posestvo se takoj proda, sestoji
iz hiše s piv-
travniki in gozdov in v to središču
gospodarskih posloj v izmeri 60 ora-
lov. Hiše so v središču mesta in pri-
kladne za vsako trgovsko in obrtno
podjetje. Mesto je ob železniški progi.
Naslov pove upravnstvo Slovenskega
Naroda. 920

V trgovino z mešanim
blagom na
delež se sprejmejo prodajalci, sta-
rejša prvovrstna moč, vajeno do-
brnih posloj, ter starejši hišne
in enem konju. Nastop lahko takoj.
Ist dan se kuni enovredni voz na ne-
reših (Zagreb, Ljudek). Ponudbe pod „Na-
delež 1007“ na upravo Slovenskega
Naroda. 107

Stadilnik

zelo lepo in novo izdelan, prime-
ren za večjo gostino ali hotel, je ceno
namodal. — V zalogi imam tudi vsa-
kovrsne štedilnike lastnega izdelka,
trne in tudi po solidnih cenah.
Franc Roškar, ključavničarski
mašice, Ljubljana Jeranova ul. 8. 876

Velika zaloga

novih dvokole, različne pnevmatike, tu-
di za otroke vozčke, šivalni stroji in
vakovrstni deli po ceni pri Batela
Ljubljana, Stari trg 28. Sprejmemo se
v popravilo dvokole s otroški vozčki.
šivalni stroji i. d. Mehanična delar-
nica Karlovska cesta št. 4. 813

Večja množina dobro ohr-
enih sodov, Asenih in železnih.
cent. Goleb & Roš, tovarna hema-
izdelkov, V. 6. 991

Prvovrstna pisarilska moč možka ali
fenska,
večja samostojne korespondence v slo-
venskem, nemškem, po možnosti tud
italijanskem jeziku, se sprejme za
večje podjetje žita in deželnih pridel-
kov v Zagrebu. Ponudbe pod pošni
predal 123 Ljubljana. 970

Proda se vagon ležišes-
nov za kolarje,
38 mtr. žične vrvi kompl. z gonil, ko-
leš in tečji, dve lepi, popolnoma novi
rasti oprani (Brusteschitz) se silka
(pumpa), razno želeje za mlinsko ro-
bo. Naslov: Ivan Kurat, valjni mlin
Domžale. 1013

Velika zaloga

novih dvokole, različne pnevmatike, tu-
di za otroke vozčke, šivalni stroji in
vakovrstni deli po ceni pri Batela
Ljubljana, Stari trg 28. Sprejmemo se
v popravilo dvokole s otroški vozčki.
šivalni stroji i. d. Mehanična delar-
nica Karlovska cesta št. 4. 813

Iščem koncipijenta

ali pa sposobnega solistatorja za svo-
to odgovorno pisarno v Dolni Lendavi
Prekmurje. Vstop 1. marca 1921. Pogoj
zelo ugodni. Ponudbe naj se stavijo
na odvetnika Dr. Armin Strauss
Ljubljana, Wolfova ul. 12. 767

Ornina en vagon se takoj po nizki
cenil proda. Vprašanja in eventualne
ponudbe je poslati pod
„Istrija/1009“ na upravnstvo Slove-
skega Naroda. 1079

Zemlja ponudba!

Veletrgovec išče znana z gospo-
dično ali mlado vdovo, katera ima ne-
kal premoženja, v srbu žentive. Le-
resne neanonimne ponudbe s foto-ra-
fio je poslati pod „Srečna bodočnost/
909“ na uprav. Slov. Naroda. 909

Urinarji! Vam ki ste mero-
dajni dajni za pre-
dobrih semen, sporočamo, da so nam
pravkar iz inozemstva dospela semena.
Oddamo jih z največ mogočo garan-
cijo. Cenik pošljemo na zahtevo. Trgo-
vina s semeni, Sever & Komar,
Ljubljana, Wolfova ul. 12. 767

Iščem koncipijenta

ali pa sposobnega solistatorja za svo-
to odgovorno pisarno v Dolni Lendavi
Prekmurje. Vstop 1. marca 1921. Pogoj
zelo ugodni. Ponudbe naj se stavijo
na odvetnika Dr. Armin Strauss
Ljubljana, Wolfova ul. 12. 767

Iščem koncipijenta

ali pa sposobnega solistatorja za svo-
to odgovorno pisarno v Dolni Lendavi
Prekmurje. Vstop 1. marca 1921. Pogoj
zelo ugodni. Ponudbe naj se stavijo
na odvetnika Dr. Armin Strauss
Ljubljana, Wolfova ul. 12. 767

Zaklopni klozoti z vodnima omaricama „Abbatia“,
„Fortschritt“, sfonski klozoti z vodnima omaricama
„Ideal“, „Villa“. — Val predmeti za plin, vodo in paro.

Rosenthal & Kafka, lastnik Karl Kafka

Wien I., Rosenbühnenstr. 4. Telefon 13262. Za Čehoslovaško Zoolmo, Schützengplatz.

Veliki angl. poštni parobrod na 2 vijaka

„PANONIA“

odide iz Trsta v New York dne 23. februarja 1921.

Vsa pobližja navodila daje do 19. februarja glav. zastopstvo

„Cunard linije“, Zagreb, Vrhovčeva ulica šte. 15.

Petovia

usnjarska zadr. d. d.

na Bregu pri Ptuj (Slovenija)

Je pričela z obratom tovarne za

čevlje. — Izdeluje vsakovrstne

Goodyear in Mae-Kay čevlje

za gospode in dame, navadne de-

lavske kakor tudi najfinejše luk-

susne čevlje.

Velika zaloga klobukov in slami-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu pošta Domžale
Prevezemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprijemanje v sredo in soboto.

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremlj. mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
goji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Gostilničarji, pozor!

Vsled pravočasnega nakupa smo
v stanu ponuditi najboljša biser-
ska, sromeljska in pšenična
vina letnik 1920 in sicer rdeča
po K 14 do K 16, bela po K 16
do K 18 iz skladišča Brežice
„Globus“, trg. družba Brežice.
421

Jugoslavenski Lloyd d. d.

Beograd 846 Brankova u. 12
Brz. adresa JUGOLLOYD Telefon br. 16-32

MI liferujemo sa tačnim rokom liferovanja:
elektrotehnički materijal, poljoprivredne mašine, mašinerije za
avaknu potrebu, sve mašinerije za instalaciju industrijskih
preduzeća. — Besplatne ponude kao i stručni zastupnici stoje
na usluzi.

Jugoslavenski Lloyd d. d.

Beograd 847 Brankova u. 12
Brz. adresa JUGOLLOYD Telefon br. 16-32

MI liferujemo sa tačnim rokom i sporokom:
arilije svake vrsti, kemikalija, apotekarske preparate.
Besplatne ponude kao i stručni zastupnici stoje na usluzi.

Jugoslavenski Lloyd d. d.

Beograd 848 Brankova u. 12
Brz. adresa JUGOLLOYD Telefon br. 16-32

MI liferujemo kao specijalitet iz naše sopstvene fabrike:
Odelja za razne pozive svake vrste za rudarske radnike, za
razna nadležna i industrijska preduzeća, muška svedena
— odelja, dečja odelja.
Samo na veliko! Besplatno šalijemo mustre i svog zastupnika.

Pfaff šivalni stroji

se najpopolnejši Največja za-
loga za vsakovrstno obrt od na-
vadnih do najfinijih oprem.
Večletna garancija.

IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Občinska hranilnica v Postoini

sprejme takoj
v hranilničnem knjigovodstvu popolno izvežbanega uradnika.
Plača in drugo po dogovoru. Prošili, ki imajo v Julijski Benečiji svojo domovinsko
pravo in da so zmožni poleg slovenščine tudi italijanskega jezika, imajo prednost.
960 Ravnateljstvo.

Prvovrstna sveža slanina (špeh)

od 44 — 48 kron za kg
se dobi samo na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi
stojnici v Šolskem drevoredu.

Stavbenik, stavbeni inženir ali arhitekt

verziran, izkušen stavbeni vodja, spreten v sestavi načrtov, prora-
čunov in obračunov, jednat kalkulant, popolnoma zmožen slov.
jezika v govoru in pisavi, po možnosti slov. narodnosti, se spre-
me takoj v staro, večje stavbeno podjetje. — Udeležba pri podjet-
ju, četudi nima sam kapitala, ni izključena. — Ponudbe z življe-
njepisom in navedbo zahtev se prosijo pod „GRADITELJ“ na
anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 893

Redka prilika za gostilničarje in trgovce.

Vsled rodbinskih razmer se prodaja posestvo, enonadstropna hiša z gostil-
niško koncesijo s 5 sobami, kuhinjo, jedilno shrambo, klet in pripraven lokal za
trgovino, živinski hlev, svinjski, kozlovec z dvema kletama, škeđenji in soba za
rokodelce. Zraven se drži 4 1/4 orala sadonostika, travnika in 1 1/4 orala gozda,
5 minut oddaljena njiva, 2 1/4 orala. Nahaja se v vasi pri župnijski cerkvi in ni
nobene trgovca, vse v najboljšem stanju. Cena 335.000 kron. Natanznehta
poročila pošto ležeče št. 335. Poljčane, Štajersko. Znamke priložiti. 965

Modni salon Stuchly - Maške Ljubljana

Zidovska ulica šte. 3.
Dvorski trg šte. 1.

Priporoča
največjo izbero
spomladanskih
klobukov in
čepce.
Popravila se
točno izvršujejo.
Zalni klobuki v
zalogi.

Prispjeli „Kontinental“

pisali strojevi sa latinicom ili cirilicom. Vrpce za sve pisace
strojeve, karbonski papir i sav ostali pribor.
Nica 25/1. Natter i drug, Zagreb. Tel. 9—27
Vlastita mehanička radiona. Vlastita mehanička radiona.

Rudolf Scheffer

u Čakovcu, Medijmurje,
prodaje dobrovolino:

I. Posjed, sastoji se iz skladišta za sileno, 40 met. dugo, 12
met. široko; kuća za slugu, 2 staja, 1 mostna vaga za mjerenje
od 4000 kg težine i 3 rali oranice. — II. Posjed, sastoji se
od 500 oranice (njive), skladište za sileno, 20 met. dugo i 10 met.
široko, mostnu vazu za mjerenje od 4000 kg težine, skladište za
široko, gradjeno cementom. — III. Posjed, sastoji se od po
prilici 8 rali oranice, sada lucerna djetelina. Sva tri posjeda nalaze
se u blizini željezničke stanice, na državnoj cesti za tvorničko
poduzeće prikladno, nadalje: 1 parna, 2 ručne, 3 konjske preše
za prešavanje sijena, čitavi ameriški poslovnički namještaj iz bra-
stovine, 30 PH moderni osobni auto (Puch), namještaj za gospo-
dina (Herrenzimmer) iz kože, vetik antik ormar. Po-
blize do 10 vještaka u Čakovcu kod gosp. Rudolfa Scheff-
era, dalje kod gosp. Dr. Bela Wollak, odvjetnik, Čakovec. 1052

Prva trgovska hiša

v sredi Maribora z veliko trgovino in stanovanjem se takoj prod.
Dopisi pod „Redka prilika“ na anončno ekspedicijo AL. MA-
TELIČ, Ljubljana.

Najnižje cene!

Modna trgovina
A. ŠINKOVIC nasled.
Ljubljana
Mestni trg šte. 19.

Točna postrežba.

Priporoča veliko iz-
biro perila za dame,
gospode in novoro-
jenčke.

Pletene jopice, ro-
kavice, nogavice.

Kravate, svila, stez-
niki.

Toaletne potreb-
ščine.

Galanterija.

Vse potrebščine za
šivilje in krojače.

Stev. 251 1054

RAZPIS službe občinskega tajnika

Pri mestni občini Kranj se odda služba občinskega tajnika.
Zahteva se znanje slovenskega in deloma srbohrvatskega jezika
ter po možnosti strojepisja.

Pravilno opremljene prošnje z dokazili dosedanjega službo-
vanja je vložiti do 25. februarja 1921. Plača po dogovoru. Nastop
službe takoj.

Mestno županstvo v Kranju,

dne 10. februarja 1921.

Župan: F. POLAK, s. r.

ZALOGA BAKRA

pločvine, torila, kotli, paličevje, žice, cevi, neti.

Svinčene cevi, kositer, cin za lotanje.

Prevzamemo naročila po meri za bakrene po-
luizdelke, aluminij, medenine in druge kovine,
bakrena lokomotivna ložišča in druge želez-
niške potrebščine.

Brizgalnice proti peronospori! Desfilirni aparati za žganje.

D. d. za promet kovinama
Zugmayer i Gruber

Zagreb, Akademski trg 1. Tel. 221.

V Jugoslovenski edina prodaja matične hiše Georg Zug-
mayer & Söhne, Metallwarenfabrik, Wien-Waldegg. Ust. 1810.

JOS. REICH

Ljubljana, Poltanski nasip št. 4.
Podružnice: Selenburgova ulica 4.

PODRUŽNICE: MARIBOR NOVO MESTO KOČEVJE
Gospeska ul. 38. Glavni trg šte. 39.

Prodaja se

Anton Markun, Kolodvorska ulica šte. 41.

Bačkansko brašno (moko)

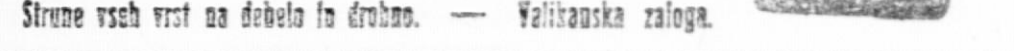
kukuruz, činkvanti, zob, (oves) i ine plodine uz najniže dnevne
cijene. Vreče iz jute, tekstilite i papira nove i rabljene prodaje:
Vestra, trgovinsko dioničarsko društvo u Zagrebu.

KLAVIRJE na obroke in na posodo!

Najslavitejši pianini in harmoniji: Förster, Stols-
hammer, Helmsmann. — Uglasevanje in po-
pravlja strokovnjaško in sono.

ALFONZ BREZNIK, bivši učitelj
Glasb. Matice,
Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri banški cerkvi).

Violine, citre, harmonike,
Strune vsih vrst na debelo in drobno. — Valitanska zaloga.

Motor na sesalni plin „Astra“ madž. dr. 2el. 32 H P off. kupljen 1. 1918
kompl. na kolesih montiran K 220.000

Motor na sesalni plin firme Langen & Wolf kompl. 30 H P off. K 180.000.

Lokomobila Schellleworth (Verbundmaschine) 25 H P z dvema cilindroma
kompl. K 120.000

Motor na surovo olje (Wohanka & Co. Bpesti) 24 H P kompl. K 125.000

Stroji so v najboljšem stanju, ter se morajo takoj staviti v pogon. Resnim reflektantom
priporočam, da se radi informacije pri meni ogleda. Lekarna WACHA, Metlika.

965

V. Marsano „Timex“ ZAGREB

Telefon 226 Biskupičeva u. 8.

Modernne tvorničke oprave, stroji za vse
industrije, precizijsko in grobo orodje,
zastopniki prvovrstnih tvornic,
prodajna pisarna za Jugo-
slavijo tvrdke G. Rot, A.
G., Wien III. Hidravli-
ške naprave, mo-
torji vseh vrst
opreme za
mline.

Veľo važno za kućevlastnike i graditelje kuća!

Blagajne za uzidati. Prištednja na prostoru, sigurnost vatri
i provali. — Blagajne u svim velici-
nama na skladištu. Asbestni ormari za knjige, blagajne sa pultom.
Opis na zahtjev buda

Ulica 25., 1. Natter i drug - Zagreb, Telefon. 1-27

Rudolf Pevec

trgovac v Mozirju,

je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v blizini Beo-
grada in Novega Sada ter bode v položaju najceneje
in najkulantneje postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo,
ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo,
svinjami, vinom karlovaškim in banatskim, vse najceneje po
dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na trdiko
Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem.
Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem mogel
konkurirati z vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tam-
kaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo
brezplačno dajale eventualne informacije. Za mnogobrojno
naročilo se priporoča

Rudolf Pevec, prva slovenska
trdika v Sremu.